

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Naše devetmesečno gospodarjenje

OB PERIODIČNEM OBRAČUNU

Če smo ob polletju ocenjevali, da nismo ravno preveč zaostali za načrtovanimi cilji, lahko ob devetmesečju ugotovimo, da se je ta zaostanek povečal. Od te ocene bi mogoče izvzeli proizvodnjo vsaj za večino temeljnih organizacij ter nekatere elemente gospodarjenja v posameznih temeljnih organizacijah.

PROIZVODNJA

Za temeljne organizacije Žagalnica, Gaber, Tapetništvo in Jelka ugotavljamo, da so obdržale rast iz prvega polletja in presegajo proizvodni načrt. Razveseljivo je precejšnje izboljšanje proizvodnje v TOZD Pohištvu in Iverka.

Tako je bil v Pohištvu v prvem polletju glede na isto obdobje preteklega leta indeks norma ur na eno izdelavno uro (kazalec produktivnosti) 95, v avgustu se je dvignil na 115, v septembru pa je bil 113. Nedvomno so k temu prispevali ukrepi, ki jih je sprejela temeljna organizacija za izboljšanje poslovanja, čeprav so še rezerve.

V Iverki je proizvodnja bistveno višja kot v prejšnjih dveh četrtletjih, vendar še vedno zaostaja pri neoplenenitih ploščah, medtem ko je dosti večja proizvodnja oplemenitenih plošč.

Slabše pa je bilo v Masivi, kjer je izredno nizka proizvodnja v septembru znižala indeks do izpolnitve plana na 72.

Naj povemo še tri skoraj splošne značilnosti, ki jih je moč raz-

brati iz analize proizvodnje po temeljnih organizacijah.

— V poročilih so pogosto omenjeni kot vzroki za zastoje v proizvodnji nepravčasne dobave od kooperantov v okviru delovne organizacije, kar kaže na premajhno načrtovanje in usklajevanje na tem področju.

— Pogosto se dogaja, da kljub velikim zalogam primanjkuje nekaterih elementov, včasih celih programov za prodajo, kar zahteva večjo povezanost med proizvodnjo in prodajo.

— Pogosto so kot vzrok manjše proizvodnje omenjene nepravčasne dobave.

NABAVA

Naj se ustavimo pri zadnji značilnosti — to je pri nabavi, ki je v našem glasilu bolj redko prisotna (vendar ne po krivdi uredništva). Ne da bi kakorkoli zmanjševali napak službe, moramo ugotoviti, da so restriktivni ukrepi pri uvozu vplivali na dvoje: zmanjšana je možnost lastnega uvoza; v takšnem položaju pa so se znašli tudi naši dobavitelji.

Tako je nenadoma začelo primanjkovati nekaterih materialov

ali so se pojavili v spremenjeni obliki in novi ceni. Posledica tega so tudi odvisni stroški; tako vozimo surovino za TOZD Iverka iz Bosne, lepenko iz Srbije in poliuretansko peno iz Makedonije. Če se uvozni pogoji ne bodo spremenili, bo preskrba vprašljiva tudi v četrtem četrtletju, kar bo zahtevalo bolj učinkovito delo službe.

PRODAJA

Trenutno povzroča največ težav prodaja. Temeljne organizacije takole izpolnjujejo plan prodaje:

TOZD	% izpolnitve plana
Pohištvu	49,5
Masiva	64,8
Žagalnica	81,0
Gaber	71,4
Iverka	62,6
Tapetništvo	55,5
Jelka	55,8
Prodaja	65,2
Skupne dejavnosti	81,1

SKUPAJ: 60,2

Z izjemo Žagalnice in Gabra ter Iverke (kjer pa je vzrok v nizki proizvodnji) lahko ocenjujemo, da je prodaja daleč pod planom. O vzrokih smo že dovolj govorili (Konec na 2. strani)

BREST DOBIL MEDNARODNO PRIZNANJE ZA KVALITETO

ŠE ENA UVELJAVITEV NAŠE DELOVNE ORGANIZACIJE V TUJINI • BREST KOT EDEN IZMED VIDNEJSIH EVROPSKIH PROIZVAJALCEV POHIŠTVA SPET NA MEDNARODNI SCENI • KVALITETA IZDELKOV — PRIZNANJE IZ ŠIROKIH MEDNARODNIH POSLOVNIH KROGOV.

Vse to lahko zapišemo ob tem, ko so nas obvestili, da smo dobitniki mednarodne nagrade za kvaliteto za leto 1979. Mednarodna komisija združenja pohištvenikov je med drugimi evropskimi in izvenevropskimi proizvajalci pohištva tokrat izbrala tudi tri jugoslovanske proizvajalce — Brest, Stol in Oriolik.

Nagrade FURNITURE-EUROPE je osnovala specializirana revija za pohištvo EUROMEUBLE, da bi vsako leto nagradili tiste proizvajalce iz Evrope in Latinske Amerike, ki so se v do tedanjem obdobju izkazali z izjemnimi dosežki na področju kvalitete oziroma poslovanja kot celote. Ocenjevalno komisijo je izbrala španska založniška hiša EDITORIAL OFFICE.

Poleg tega, da ta nagrada pomeni redko mednarodno priznanje, je tudi povsem praktičnega pomena, saj jo sme dobitnik uporabiti v reklamne namene. Sama nagrada je delo španskega kiparja Martina Perillana — to je bronasta skulptura na marmornem podstavku z vgraviranim imenom nagrajenca.

Hkrati s prejemom te nagrade postane dobitnik tudi član mednarodnega kluba nagrajencev »TRADE LEADERS' CLUB«, katerega namen je vzpostavljanje poslovnih stikov med posameznimi podjetji, povezovanje in zbliževanje poslovnih ljudi ter pospeševanje trgovinske menjave.

Nagrade so slavnostno izročili na mednarodni razstavi pohištva v španskem mestu Valencia 19. oktobra 1979. Španci so temu dogodku posvetili precejšnjo pozornost, saj so angažirali v ta namen vsa sredstva javnega obveščanja. Poleg nagrajencev so bili na podelitvi prisotni tudi predstavniki diplomatskega in konzularnega zbora, predstavniki gospodarstva in kulturni krogi.

Cenjeno priznanje je iz rok ekonomskega svetnika pri naši ambasadi v Madridu v imenu Bresta prevzel njegov direktor ing. Jože Strle.

I. Lavrenčič

Naše devetmesečno gospodarjenje

(Nadaljevanje s 1. strani)

riili: povečanje pologa, stabilizacijski ukrepi, zaostajanje stanovanjske gradnje, zamenjava programov. Stanje je v nekaterih temeljnih organizacijah izredno kritično in bo potrebno sprejeti vrsto ukrepov, od razčiščenja nerešenih vprašanj s trgovskimi hišami do večjega prizadevanja prodajne službe.

Ne nazadnje moramo zastaviti tudi dolgoročno politiko povečevanja izvoza, saj je konkurenca na domačem trgu čedalje večja. Izvoz je še vedno pod lansko ravni in bosta šele z realizacijo izvoza v arabske države presežena plan in lanski obseg izvoza.

FINANČNI REZULTATI

Ob takšnih gibanjih seveda tudi finančni rezultati ne morejo biti dobri. Za celotno delovno organizacijo so naslednji:

v 000 din
Plan Dejansko Indeks

— Celotni prihodek	1.514.739	982.530	65
— Dohodek	529.896	354.253	67
— Čisti dohodek	349.435	223.934	64
— Ostanek čistega dohodka	82.614	29.672	36

Dlje kot gremo v delitvi dohodka, nižji so indeksi izpolnjevanja plana, tako da je indeks za ostanek čistega dohodka samo še 36. Samo štiri temeljne organizacije — Žagalnica, Gaber, Iverka in Jelka so uspele oblikovati sklad skupne porabe v zadostnem znesku in oblikovati tudi poslovni sklad. Vsekakor bi ob nadaljevanju takšnih gibanj težko zagotovili sklad skupne porabe v vseh temeljnih organizacijah.

Najhuje je še vedno v TOZD Masiva, kjer se je izguba iz prvega polletja še povečala. Predvideni ukrepi s sanacijskim programom niso uresničeni, zato bo temeljna organizacija izgubo težko pokrila do konca tega leta.

Omeniti moramo še likvidnost, ki je verjetno najtrši oreh, s katerim se Brest trenutno srečuje. Finančni načrti so temeljili na boljši prodaji v drugem polletju, ki pa je ni bilo. Zaloge gotovih proizvodov, vrednotene po direktnih stroških, so porastle od začetka leta do konca četrtletja za 75 odstotkov. Limiti bank ne dovoljujejo najemanja novih kreditov. Zato je treba likvidnostno stanje reševati dnevno. Toda, če ne bodo spremljeni ukrepi, ali se ne bo povečala prodaja, bo stanje v začetku prihodnjega leta, ko je prodaja manjša, takšno, da bo treba omejevati tudi nabavo in s tem proizvodnjo.

Iz montažnega oddelka v TOZD POHIŠTVO

OSEBNI DOHODKI

Osebnih dohodkov so se gibal:

TOZD	Plan	Doseženo	Indeks
Pohištvo	5.361	5.342	99
Masiva	5.272	5.445	103
Žagalnica	5.226	5.564	106
Gaber	5.263	5.494	104
Iverka	6.726	6.841	101
Tapetništvo	5.133	5.311	103
Jelka	5.510	5.878	106
Prodaja	6.815	6.992	102
Skupne dej.	7.217	7.280	101
SKUPAJ:	5.711	5.842	102

Doseženi povprečni osebni dohodki so preseženi, saj pri sestavi plana nismo računali s takšno rastjo življenjskih stroškov. Indeks življenjskih stroškov je bil za SRS 124, kar pomeni, da so realni osebni dohodki ostali na lanski ravni. Kljub temu opažamo, da se osebni dohodki ne gib-

ljejo skladno z doseženimi rezultati temeljnih organizacij in so rasti precej različne.

Na koncu naj spregovorimo še o primerjalnih kazalcih gospodarjenja, ki pa se nanašajo na prvo polletje leta 1979 in smo jih dobili šele med izdelavo poročila. Zato so podatki prirejeni na devetmesečno obdobje in samo po vrhu obdelani.

Povemo naj samo, da imamo dohodek na delavca v večini temeljnih organizacij večji od povprečja in v boljših temeljnih organizacijah celo v gornji tretjini. To velja tudi za ostale kazalce z izjemo tistih, ki se nanašajo na povprečno uporabljena poslovna sredstva. To je na eni strani odraz težkega likvidnostnega stanja ter na drugi strani potreba po boljšem izkoriščanju osnovnih in obratnih sredstev. Sicer pa o tem več, ko bo izdelana nadrobnejša analiza.

P. Oblak

Razvidi del oziroma nalog

Zakon o združenem delu opušča pojem »delovno mesto«, ker njegova uporaba v dosedanjem smislu, ko je bila nanj vezana vrsta pravic in dolžnosti, ne ustreza družbenoekonomskemu položaju delavca v združenem delu ter njegovim pravicam in obveznostim, ki so vsebina tega položaja. Zaradi tega tudi nimamo več samoupravnega splošnega akta o sistematizaciji delovnih mest.

Za sklenitev delovnega razmerja in za razporejanje delavcev sedaj uporablja zakon o združenem delu in v skladu s njim zakon o delovnih razmerjih dva temeljna pojma in sicer »delo« oziroma »nalog«. Iz pravnih, organizacijskih in kadrovskih razlogov je v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih potreben sistematično izdelan prikaz del oziroma nalog, ki jih delavci opravljajo v temeljnih organizacijah oziroma delovnih skupnostih. Sistematičen pregled del oziroma nalog se določi s samoupravnim splošnim aktom o razvidu del oziroma nalog, ki je v bistvu organizacijske narave.

V razvidu del oziroma nalog morajo biti posamezna dela oziroma naloge opisane po svoji vsebini z navedbo zahtevane strokovne izobrazbe oziroma z delom pridobljenih delovnih zmožnosti, morebitnih posebnih zahtev, delovnih pogojev, vrsto odgovornosti in drugih značilnih sestavin, pomembnih za njihovo opravljanje. Izdelava samoupravnega splošnega akta o razvidu del oziroma nalog terja torej vsebinsko razčlenitev dejavnosti temeljne organizacije po vsebinsko zaokroženih, celovitih delovnih fazah, to je po delih in nalogah, nič več pa po delovnih mestih. Za »delo«

oziroma »nalog« je treba šteti zaokroženo celoto opravil, ki terjajo istovrstno oziroma sorodno izobrazbo ali strokovno usposobljenost določene stroke, smeri ali poklicnega profila.

V vseh naših temeljnih organizacijah in delovni skupnosti so delavski sveti za izdelavo samoupravnega splošnega akta o razvidu del oziroma nalog imenovali posebne strokovne komisije. Te komisije so imele kot prvo nalogo izdelavo osnutka razvida del oziroma nalog. Ti osnutki bi morali biti narejeni istočasno v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti, vendar se nekatere komisije niso v celoti držale postavljenih rokov.

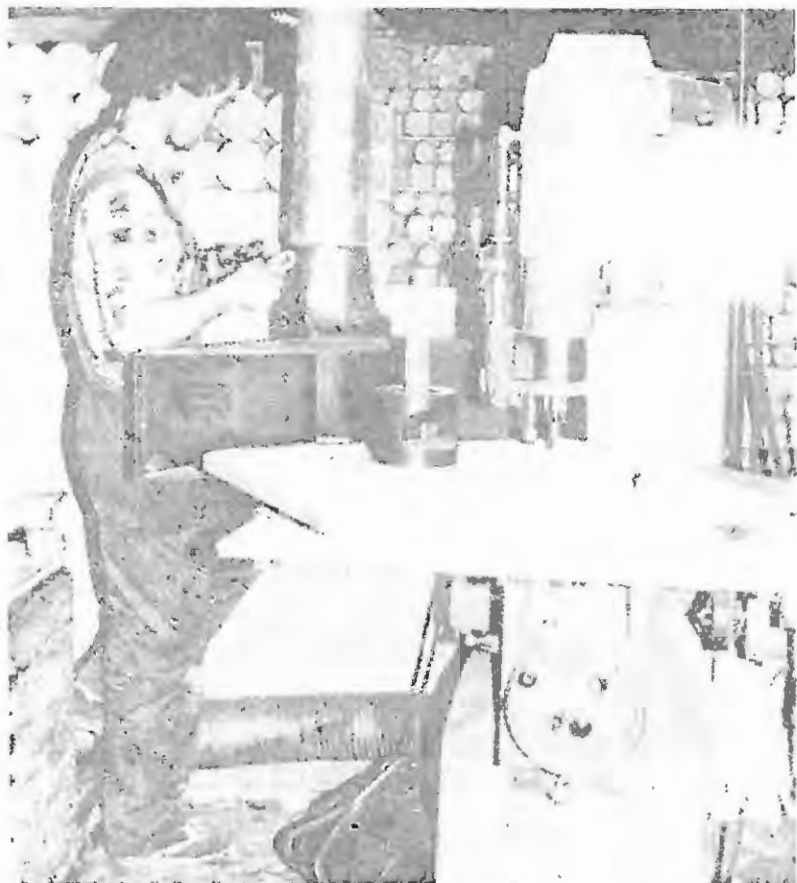
Temeljne organizacije so se že s sprejetjem samoupravnega splošnega akta o združitvi v delovno organizacijo zavezale, da bodo kar v največji možni meri usklajevale pogoje (zahteve) za opravljanje enakih oziroma podobnih del oziroma nalog. Zaradi tega je bila v zvezi z izdelavo razvidov del oziroma nalog imenovana tudi koordinacijska komisija v okviru delovne organizacije. Naloga te komisije je predvsem v tem, da uskladi morebitne različne zahteve glede izobrazbe in delovnih izkušenj za opravljanje enakih oziroma podobnih del v dveh ali več temeljnih organizacijah oziroma v delovni skupnosti. Tako naj bi bile zahteve glede izobrazbe in delovnih izkušenj za enako ali podobno delo, ki se pojavi v dveh ali več temeljnih organizacijah oziroma delovni skupnosti enake, razen če posamezna temeljna organizacija glede na svoje potrebe in organiziranost ne določi drugačnih zahtev.

V osnutkih razvidov del oziroma nalog so vsa dela v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti razdeljena oziroma združena po stopnji izobrazbe in dolžini delovnih izkušenj, ki so potrebne za opravljanje posameznih del oziroma nalog. Prav tako so združena vsa tista dela, za opravljanje katerih se zahteva enaka ali sorodna vrsta in stopnja izobrazbe oziroma delovnih izkušenj.

Ko bodo osnutki razvidov del oziroma nalog glede zahtev izobrazbe in delovnih izkušenj dokončno usklajeni, jih bodo delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti dali v javno razpravo, v kateri naj bi jih obravnavali vsi delavci temeljne organizacije.

Razvide del oziroma nalog bodo dokončno sprejeli delavski sveti posameznih temeljnih organizacij oziroma delovne skupnosti.

A. Perčič

IZ TOZD MASIVA — popravilo stroja

Izvozni posli in proizvodnja

V temeljni organizaciji Pohištvo imamo že lep čas venke težave s proizvodnjo za izvoz. Načrtovane vrednosti proizvodnje za izvoz nismo dosegli že več let oziroma od takrat, ko smo končali s proizvodnjo glasbenih omaric za združene države Amerike. Ko so usahnili naročila glasbenih omaric, smo dobili v proizvodnjo nov izdelek, stime kredence; tudi te za Združene države Amerike.

Kazlika med glasbenimi omari in kredencami je bila velika in za proizvodnjo v naši tovarni zelo neugodna. Glasbene omarice so bile izdelane, ki je bil prilagojen naši tehnologiji in smo ga lahko delali v večjih količinah. Kredence pa v glavnem obremenjujejo naše stroje in naprave za predelavo masivnega lesa, za kar imamo zelo omejene možnosti, ker imamo veliko večje kapacitete za ploskovne elemente.

Od takrat, ko so kredence vodili izdelek za izvoz, imamo zelo majhne količine izdelkov za izvoz. Mesečno lahko izdelamo največ za 4 kontejnerje kredenc. S tem so kapacitete v masivni prosti in v obdelavi masivnih elementov v celoti zasedene.

V vsej tovarni pa predstavljajo kredence obremenitev 25 odstotkov od razpoložljivih ur. Če to proizvodnjo izrazimo v vrednosti proizvodnje, ugotovimo, da s kredencami, ki jih lahko izdelamo v mesecu, dosežemo vrednost 2.800.000 dinarjev ali 8 odstotkov mesečne proizvodnje. Vrednostno predstavljajo kredence kot vodilni izvozni izdelek v naši temeljni organizaciji vrednost proizvodnje za slaba dva dni.

Da bi povečali izvoz iz naše temeljne organizacije, smo dobili naročila za knjižne police, knjižne regale, glasbene omarice in pisalne mize. S pripravo teh izdelkov smo imeli veliko dela in stroškov. Predvidene so bile večje količine, nazadnje pa smo izdelali vsake samo po eno serijo v majhnih količinah, v več izvedbah ali pa v posebni površinski obdelavi. Posebno velike težave povzročajo majhne količine, pri katerih porabimo več časa za pripravo strojev kot za posamezne delovne operacije. V proizvodnem procesu je vseeno, kam bo izdelek prodan, ker ga moramo izdelati kvalitetno za domače tržišče in za izvoz. Zato bi bilo s staljša proizvodnje najbolje, če bi lahko delali in prodajali izdelke lastnega programa na domačem trgu in jih izvažali.

Tudi letos bi bila proizvodnja za izvoz nižja od načrtovane, ker so naročila za Združene države Amerike še manjša. Taka je bila ocena ob zaključku prvega letošnjega polletja.

Ze v juliju je bila ocena o izvozu popolnoma drugačna. Iz Libije smo dobili do sedaj največje naročilo v eni pogodbi.

Ze prvi izračuni so nam pokazali, da bomo pogodbo lahko izpolnili samo, če bomo dobili kooperante, ki nam bodo pomagali izdelati večje število masivnih elementov. Ko smo izračunali, koliko bo potrebnih surovin in materialov za ta program, nismo vedeli, ali bo nabavna služba lahko dobavila tolikšne količine surovin in materialov. Posebna bojazn je bila tudi zato, ker je bilo za nabavo zelo malo časa in še ta čas je bil najbolj neugoden. Glavnino materiala je bilo potrebno dobaviti v avgustu, ko imajo dobavitelji dopuste. Da bi si lažje predstavili velikost naročila, bom nanizal samo osnovne materiale:

1.493 kubičnih metrov bukovine lesa,
1.944 kubičnih metrov ivernih plošč,
225.000 kvadr. metrov raznih furnirjev,
375.000 robovnihi pasov,
208.000 Hanger vijakov,
48.000 medenastih tulcev in tako naprej.

Poleg teh materialov so potrebne še razne okrasne letve in velike količine različnega okovja. Nabavna služba nam je glavnino materiala pravočasno dobavila. Kasnila je samo pri uvozu furnirjev, kjer je bilo največ težav.

Pri iskanju kooperantov za različne polizdelke nam je dosti pomagala nabavna služba, ki nam je pomagala dobiti kooperante za izdelavo 128.000 struženih nog. Za to smo morali dobiti kar pet delovnih organizacij, da smo si zagotovili potrebno količino. Za ostale elemente smo dobili kooperanta v naši TOZD Žagalnica, s katero že več let dobro sodelujemo.

Ker so količine velike, tudi v proizvodnji ni takih težav kot z razdrobljeno proizvodnjo. Okrepiti smo morali montažo, ker ima montaža s temi izdelki 39 odstotkov večjo obremenitev kot ostali oddelki v tovarni. Nekoliko pomoči smo dali tudi skladišču gotovih izdelkov, ki bo moralo do 10. decembra oddati vse izdelane (Konec na 3. strani)

Spet smo na začetku...

V JAVNI RAZPRAVI JE PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ZDRUŽITVI V SOZD SLOVENIJALES

Zakon o združenem delu predvideva za področje organizirano stli združenega dela v gospodarstvu dve »obvezni« obliki — temeljno organizacijo in delovno organizacijo. Tretja oblika: sestavljena organizacija združenega dela pa je predvidena kot organizacijska oblika širšega združevanja. Do njega lahko pride, če posamezne delovne organizacije ugotovijo zanj svoje interese. Pri tem določijo delovne organizacije pogoje in interese združevanja ter razmerja med seboj s samoupravnim sporazumom o združitvi. Zakon določa še, da se sestavljena organizacija organizira v glavnem iz treh osnovnih razlogov oziroma motivov:

1. Z združitvijo delovnih organizacij, ki so med seboj povezane s proizvodnjo surovin, s preskrbo z energijo, reprodukcijskim materialom, polizdelki oziroma z deli obdelave gotovih izdelkov ter s prometom blaga in storitev;

2. z združitvijo delovnih organizacij, ki delajo in proizvajajo v osnovi enake vrste proizvodov (storitev), če zagotavlja njihova združitve uveljavljanje bolj razvite tehnološke osnove dela v združenih delovnih organizacijah ter takšno delitev dela, ki omogoča njihovo specializacijo, s tem pa tudi večjo produktivnost združenega dela;

3. z združitvijo delovnih organizacij, ki proizvajajo različne proizvode (storitve), da bi ustvarile skupen dohodek in druge določene skupne interese.

Iz doslej zapisanega jasno izhaja, da se v sestavljeni organizaciji izpolnjujejo določena pričakovanja (interesi) vsake delovne organizacije. Ti interesi morajo biti vsaj približno taki, da ne pridejo v huda navzkrižja z interesi vseh članic. To pomeni, da moramo interese vseh članic preanalizirati in ugotoviti, kateri so skupni oziroma določiti poti za skupno reševanje navzkrižij.

Tega doslej nismo naredili! Pomenilo bi tiščati glavo v pesek, če bi zatrjevali, da je SOZD Slovenijales uspešen, čeprav smo take ocene že slišali po televiziji. Mirno lahko trdimo, da se BRESTU v tej sestavljeni organizaciji niso izpolnila pričakovanja. Ni dovolj prostora, da bi lahko v takem članku analitično obdelali vsa vprašanja, saj zadevajo samoupravna, organizacijska, tehnična, finančna, komercialna, pravna in kdo ve katera področja še.

Prav pa je, da se v nekaj stvkih spomnimo zgodovine naše sestavljene organizacije. Pravijo, da je zgodovina dobra učiteljica. Po tem ne bomo ponovili napak, ki smo jih po mnenju pisca tega članka doslej že zagrešili.

Pošteno bo, če priznamo, da smo se 1973. oziroma 1974. leta združevali nekoliko zaradi mode oziroma zaradi določene negoto-

vosti. Takrat se je glavnina slovenske lesne (pohištvene) industrije združevala okrog dveh trgovinskih velikanov — Slovenijalesa in Lesnine.

Prva napaka: v tistem času še ni bil v celoti poznan zakonski koncept sestavljene organizacije. Nekakšen nosilec združevanja je bila trgovinska delovna organizacija. Ta je bila materialno, kadrovska, poslovno in krajevno po sami naravi stvari v ospredju. Interesi proizvodnih organizacij so bili »precenjeni« skozi trgovinske. Tudi zato je bilo veliko težav pri rušenju starih in postavljanju novih razmerij med proizvodnjo in trgovino.

Ko so bili storjeni prvi koraki in smo v BRESTU že ugotavljali pomanjkljivosti, smo predlagali, da je skrajni čas, da zdaj v novi luči zares poiščemo skupne interese. S strani vodstva sestavljene organizacije smo dobili drugačne sugestije, ki so bile v kratkem takele:

Dajmo se najprej formalno konstituirati, vpišimo se v sodni register! Ko bomo videli, kdo smo, se bomo lahko tudi vsebinsko utrdili. Pristali smo, čeprav se je zapletalo že pri samoupravnem sporazumu oziroma pri pooblastilih (to je pri vlogi sestavljene organizacije).

Druga napaka: konstituiranje in vpis v register mora biti posledica dobro proučenega osnovnega koncepta, ki temelji na ugotovljenih potrebah. Brez tega gre za formalno zlepljenko, ki nima življenjskega zaledja.

Pojavijo se tudi dodatne težave: službe, ki jih je treba plačati, čeprav ne opravljajo zate ničesar, podvajanje dela in še kaj takega.

BREST je trmasto vztrajal, da je treba vendarle ugotoviti potrebne funkcije sestavljene organizacije, ob tem pa je pripravljen videti tudi širša vprašanja in jih reševati — vendar celovito in strokovno: delitev dela, vprašanje trgovine, svobodna menjava dela in podobno. Zaradi takih stališč se nam ni potrebno sramovati, čeprav smo prejeli bolj ali manj uradne očitke o ozkosti, lokalizmu, zaviranju razvoja in še kaj.

Svojo pripravljenost za izboljšanje stanja smo kazali v stalnem sodelovanju ob vseh mogočih velikopoteznih konceptih in »konceptih« sestavljene organizacije in v vztrajanju v njej kljub finančnim obveznostim. Sodelovanje in kolikor toliko pametni predlogi, ki smo jih dajali, žal niso rodili (za nas) nobenih sadov.

Tretja napaka: obravnavali smo podrobna vprašanja, ki so bila skoraj enaka iz leta v leto, čeprav nismo imeli pred tem trdnost postavljenega koncepta sestavljene organizacije. Zato smo se vsa ta leta ukvarjali praktično s samimi seboj.

Morala oziroma poduk te zgodbe? Glej zakon o združenem delu, to je:

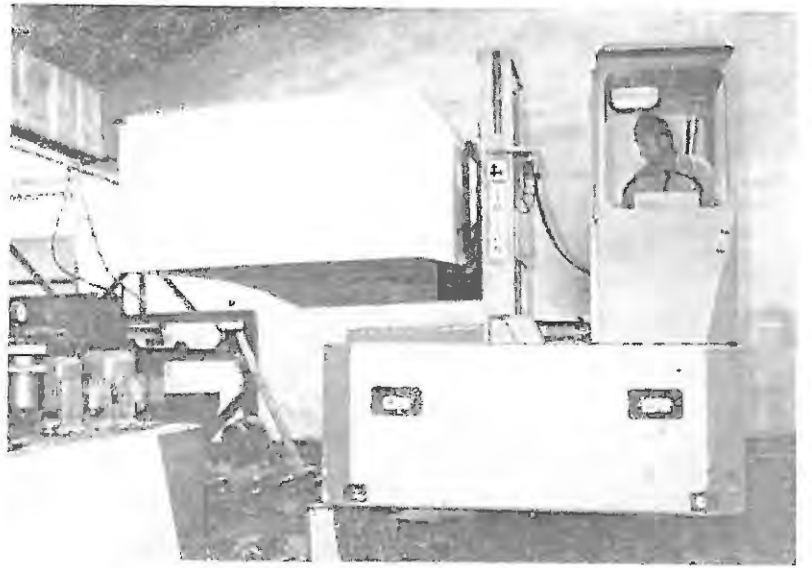
— čisto zares poiščimo skupne interese vseh delovnih organizacij;

— izdvojimo tiste, ki jih opredelimo kot skupne;

— ne podvajajmo del in nalog in ne ustvarjajmo pogojev za rast novih birokratov in novih odtujenih centrov moči;

— ne sramujmo se, če bo sestavljena organizacija v začetku žela skromne uspehe; če bodo ti uspehi trdni in realni, bo poraslo (izgubljeno) zaupanje v sestavljeno organizacijo.

Delavski svet SOZD je na svoji pretekli seji obravnaval nov osnutek samoupravnega sporazuma o združitvi in ga dal v javno razpravo do konca novembra. Naša naloga je, da skrbno pretehta-

Delo z viličarjem

mo, koliko so omenjena vprašanja v njem primerno razrešena.

Prav je, da (proizvodne) delovne organizacije ne izpustijo iz rok svojega dohodka. Ustvariti

moramo take organizacijske oblike in povezave v sestavljeni organizaciji, da jih bomo potrebovali in obvladovali. Ne one nas. Z. Zabukovec

Sejem pohištva v Milanu

Na devetnajstem italijanskem sejmu pohištva (vzporedno z njim je bil tudi četrti sejem evropskih proizvajalcev svetil), ki je trajal od 20. do 25. septembra v Milanu, je sodelovalo okoli 2.400 proizvajalcev pohištva, tako rekoč celotna industrijska in obrtna proizvodnja s svojimi najnovejšimi izdelki. Med razstavljalci pohištva ni bilo le proizvajalcev kuhinj, ki svojo ponudbo prikazujejo na sejmu kuhinj v spomladanskih mesecih. Na površini 125.000 kvadratnih metrov sta oba sejma prikazala presek proizvodnje, ki v zadnjih letih izživa vse večje zanimanje. Italijanski proizvajalci pohištva so v prvih šestih letošnjih mesecih izvozili po tekočih cenah za 50 odstotkov več kot v enakem lanskem razdobju.

Razstavljalci pohištva so prikazali predvsem spalnice, dnevne sobe, jedilnice, sedežne garniture, pisarniško pohištvo in drugo kosovno pohištvo. Sejem je pokazal vso raznolikost italijanske pohištvene industrije in obrti, saj je bilo na njem moč videti zelo različne vrste izvedb pohištva — od stilnih spalnic, jedilnic in sedežnih garnitur iz dobe renesanse, do jedilnic in tapcirane pohištva sodobnih oblik ter spalnic prihodnosti.

Se enkrat je sejem potrdil, da so italijanski oblikovalci in proizvajalci mojstri »malih detajlov«, saj znajo tako rekoč iz vsakega dela pohištva narediti za oko privlačen, funkcionalen, predvsem pa toplo oblikovan in prijeten izdelek.

Obenem lahko ugotovimo, da je sejem prikazal pohištvo, ki upošteva najrazličnejše potrošnikove želje in zahteve. Zelo široka in raznolika ponudba prikazanega daje kupcem pri opremitvi stanovanj veliko različnih možnosti. Sicer za ponudbo na italijanskem trgu skrbijo poleg nekaj velikih proizvajalcev pohištva še okoli 3.700 proizvajalcev s povprečno nekaj nad 20 zaposlenimi ter okoli 25.000 obrtnih delavnic, ki na kooperantski način izdelujejo pohištvo visoke kvalitete.

Kljub raznolikosti prikazanih izdelkov pa sejem nekih posebnih novosti ni prikazal. Tudi italijanska pohištvena industrija skupaj z obrtjo teži predvsem k izdelavi kvalitetnih izdelkov ter obogatitvi le-teh s pomočjo »malih detajlov«. Tako so mehko zaobljeni ali različno profilirani robovi pri ploskovnem pohištvu že kar običajen način za oblikovanje teh izdelkov.

IZVOZNI POSLI IN TEŽAVE V PROIZVODNJI

(Nadaljevanje z 2. strani)
količine. Za to bo potrebno okrog 420 kontejnerjev. Do konca oktobra bomo imeli približno polovico pogodb že izpolnjene. Operativni plan kaže, da bomo pogodbeno obveznosti v roku izpolnili. Kljub nekoliko nižjim cenam dosegamo visoko vrednost proizvodnje. Zato predvidevamo, da bomo lahko dosegli letni plan. Izvoz pa bo večji kot smo za leto načrtovali. J. Lipovec

Pri ploskovnem pohištvu prevladujejo predvsem furnirji tanjane, jesena, bukve, bresta, opaziti pa je tudi smreko, češnje ter nekaj folije. Precej je bilo prikazanega različno ploskovno sestavljenega furnirja, predvsem pa prevladuje kombinacija vzdolžno sestavljenih trakov. Ekstremnih furnirjev in tudi hrasta skoraj ni bilo opaziti. Uporabljene furnirji in kvalitetna površinska obdelava dajejo pohištvu svetel in topel videz. Obenem pa tako učinkuje tudi v prostor, ki postane toplejši in prijetnejši.

Robovi pri ploskovnem pohištvu so mehko zaobljeni, pa tudi s pomočjo različno profiliranih robovnih nalepkov izdelani izdelki ustvarjajo mnogo bogatejši videz. Poseben učinek dosegajo tudi s poševno, pod kotom okoli 30 stopinj oblikovanimi robovi. Povsod prevladujejo manjši ročaji, bodisi iz masivnega lesa ali iz usnja. Slednjih je opaziti še največ. Stekla, ki jih uporabljajo pri zastekljenih elementih so zvečine neobarvana, potiskana pa so z različnimi vzorci (mreža, pokončne črte). Lepljenega furnirja (fine line) skoraj ni bilo videti. Po besedah poznavalcev italijanskega trga, je sejem prikazal presenetljivo veliko večjih, sestavljivih pohištvenih progra-

mov, primernih za opremo kate-rega koli prostora, od dnevne sobe in predsobe do otroške sobe.

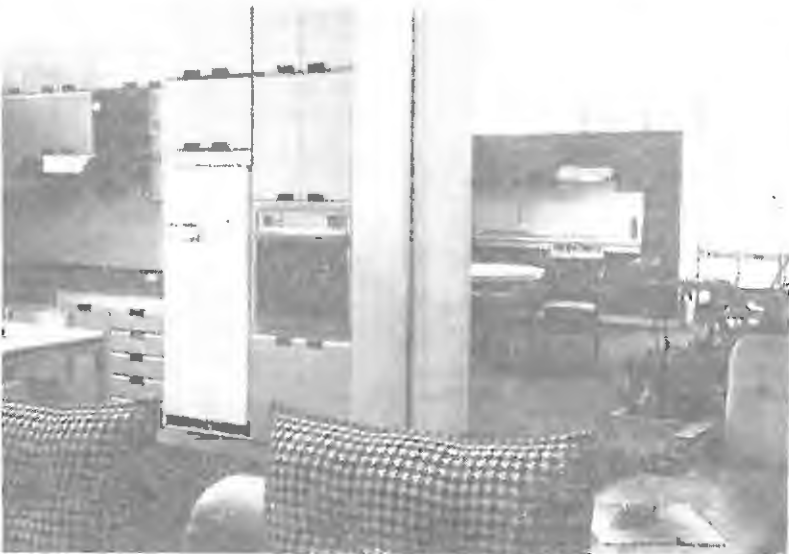
Na sejmu je bilo prikazanih tudi več zelo modernih spalnic, za katere je značilno, da so bogato opremljene s svetili, modermimi, že ugrajenimi radio-kasetofoni in televizijskimi aparati. Tudi ogledal in svetlečih se kovinskih dodatkov ni manjkalo. Les se je pri oblikovanju teh spalnic umaknil »popolnemu tapciranju«.

Pri sedežnih garniturah bi lahko ugotovili nekaj skupnih značilnosti. Med velikim številom prikazanih garnitur so prevladovali predvsem klasične; trosede, dva fotelja in taburet je bil najpogostejši sestav. Sestavljen je bilo zelo malo. Pri tapciranju uporabljajo največ tvid in mehko tkano platno predvsem svetlejših barvnih tonov.

Poleg tega je za prikazane garniture značilno, da je malo trosedov moč spreminjati tudi v ležišče. Predvsem služijo garniture za posedanje, zato so tudi zelo udobne, mehke in se pri sedenju vanje tako rekoč »pogreznejo«. To je tudi vzrok, da pri izvelicnih mehanizmih ni nič novega. Prikazanih je bilo tudi precej garnitur z vidnimi lesenimi ročnimi opirali različnih oblik.

Težko bi bilo brez podrobnjših analiz primerjati naše domače pohištvo, predvsem njegovo estetsko vrednost, s tistim prikazanim, na Milanskem sejmu. Vendar lahko ugotovimo, da so zahteve domačega tržišča glede oblikovnih rešitev na dokaj nizki stopnji in da tudi sami industriji kar ugaja takšno stanje.

V. Frim

V Salonu pohištva v Cerknici je pravzaprav razstava naših izdelkov

Zveza kulturnih organizacij občine Cerknica razpisuje

KULTURNI ABONMA 1979/80

dvorana CERKNICA — drugi petki v mesecu ob 18. uri
dvorana STARI TRG — druge sobote v mesecu ob 18. uri

Predstave:

9. in 10. XI. 1979. — N. V. GOGOLJ: ZENITEV (Slovensko ljudsko gledališče Celje)
7. in 8. XII. 1979 — B. NUŠIČ: GOSPA MINISTRICA (Šent-jakobsko gledališče Ljubljana)
11. in 12. I. 1980. — H. PINTER: PREVARA (SNG DRAMA Ljubljana)
8. in 9. II. 1980. — Ribniški oktet — popularne skladbe (Festival Ljubljana)
7. in 8. III. 1980. — gledališka predstava AG STARI TRG

CENE ABONMAJSKIH KART:

SINDIKATI	200,00 din
UPOKOJENCI	180,00 din
DIJAKI, ŠTUDENTI	150,00 din

(veljajo za vse predstave)
Za eno predstavo je cena karte v prosti prodaji 50,00 dinarjev. Karte dobite pri zvezi kulturnih organizacij Cerknica, Gerbičeva 32. So oštevilčene! V prodaji so od 9. novembra 1979.

Kaj pričakujemo od prodaje...

V prejšnji številki smo objavili mnenja iz treh Brestovih temeljnih organizacij, tokrat pa še iz treh. Žal nam ni uspelo dobiti glasu iz največje TOZD — iz Pohištva in od predstavnikov prodaje. Morda pa prihodnji mesec, saj bo tema še vedno živa...

GABER — TEŽAVE Z ODPREMO

Če ocenjujem, da se prodaja v drugem polletju ne sklada z načrtovanimi predvidevanji (40 odstotkov prodaje v prvem in 60 odstotkov v drugem polletju), je jasno, da zaloge gotovih izdelkov ne upadajo, ampak so se za Gaber v fizičnem obsegu obdržale na ravni iz konca preteklega leta.

Da se prodaja občutno ne poveča v konjunktornem obdobju, ki vlada že od začetka letošnjega leta, je vzrok niz slabosti, ki se pojavljajo že v sami proizvodnji in naprej, v prodaji in odpremi potrošnikom.

Naj naštejem nekaj dejstev, ki spremljajo naročanje, proizvodnjo in odpremo kuhinj in ki najbolj vplivajo na to, ali bo potrošnik dobil kuhinjo v tistem roku, za katerega mu je bilo obljubljeno. Kot je več ali manj znano, se je GABER med prvimi proizvajalci kuhinj v Jugoslaviji odločil za prodajo kuhinj pod enojno delovno ploščo z vsadnimi štedilniki in pomivalniki.

Skromni začetki take proizvodnje in prodaje segajo v leto 1975 in 1976, vendar je bilo na primer v letu 1976 tako izdelanih kuhinj zelo malo. V letih 1977 in 1978 je proizvodnja tako imenovane »naročilniške kuhinje« žele občutno narasla, vendar je bila to še vedno stranska proizvodnja oziroma samo dopolnitev klasičnega programa.

Letos pa ima GABER v proizvodnji štiri tipe kuhinj, od katerih kar pri treh nudimo ali klasično izbiro elementov ali pa pod enojno delovno ploščo.

Težava, ki se pojavlja že pred samo proizvodnjo naročilniških kuhinj, je naročanje teh kuhinj pri posamičnih kupcih in posredovanje naročil v tovarno. Trgovci, predvsem tisti iz drugih republik, se še vedno branijo kuhinj po naročilu, saj jim v takem primeru delo s stranko vzame neprimerno več časa kot pri klasični kuhinji. Poglavitno, kar jih od tega odvrača, je večja možnost za pomote, ki jih je tudi teže oziroma nemogoče odpravljati brez gmotnih posledic.

Izdelan je bil sistem naročanja za vso Jugoslavijo, ki pa ga nismo znali prav razširiti in utrditi. Tako si ga je praktično vsak trgovec prikoval po svoje, kar nam nemalokrat povzroča velike težave.

Ker večje proizvodnje naročilniških kuhinj nismo v celoti spremljali z novimi tehnološkimi rešitvami, se nam pojavljajo izpadi pri obdelavi skupnih plošč oziroma pri montaži štedilnikov, pomivalnikov in pri primernem embalaranju. Vendar nameravamo za obdelavo skupnih plošč oblikovati poseben oddelek in ga tudi primerno opremiti, saj se zavedamo, da bo prodaja naročilniških kuhinj še porasla v primerjavi s klasično izvedbo.

Odprema kuhinj teče delno iz Gabra, delno pa iz Centralnega skladišča. To spet povzroča večjo možnost za napake pri celoviti odpremi posameznim strankam.

Rešitev vidimo v celotni odpremi kuhinj iz Centralnega skladišča ali pa iz Gabra, vendar se resnične rešitve nakazujejo šele po letu 1982. Pri tem mislim na izgradnjo nove energetske postaje za Žagalnico in za Gaber, ki nam bo omogočala ogrevanje tudi delno povečanega skladišča gotovih izdelkov v Gabru. Tako bomo imeli v ogrevanem skladišču vse elemente vskladiščene brez vrat in plošč. V skladišču bodo posebni montažni trakovi, na katerih bomo za znane kupce te elemente opremili z vrati in ploščami ter pripravili za odpremo.

Na kratko sem naštel nekaj slabosti, ki spremljajo naročanje, proizvodnjo in odpremo naročilniških kuhinj in na katere temeljna organizacija lahko le delno vpliva.

In kaj pričakujemo od prodaje do konca leta? Vsekakor ima prodaja pri posredovanju kuhinj in ostalega pohištva do končnega potrošnika oziroma že do pridobitve potrošnika dosti težav, tako kot jih imajo temeljne organizacije v proizvodnji.

Nanizal sem nekaj pomanjkljivosti v naši temeljni organizaciji, ki jih bomo skušali čimprej rešiti. Prav tako pa vsi pričakujemo od prodajne službe, da bo bolj kot sedaj prisotna na trgu, da bo organizacijsko močnejša in da bo nudila boljši servis končnemu potrošniku.

B. Klešnik

TAPETNIŠTVO — PREDVSEM PRIČAKOVANJA

Ker se leto že izteka, bi se morali pravzaprav vprašati: »Kaj smo zaposleni v Tapetništvu pričakovali od letošnje prodaje?«

Že pri oblikovanju in sprejemanju plana za leto 1979 se je porajala bojazen, ali bomo sposobni prodati vse, kar bomo proizvedli v tovarni, zlasti še, če upoštevamo, da so bile planske naloge zelo zahtevne. Načrtovali smo za 60 odstotkov večjo proizvodnjo kot leto prej. To je narekovalo velike naloge kolektivu naše temeljne organizacije, pa tudi prodajni službi, saj bi se morala prodaja povečati v primerjavi z letom 1978 za 75 odstotkov, kar pa zares ni malo.

Poudariti moram, da je ves naš kolektiv vzel zastavljene planske naloge zelo resno in odgovorno, pa so se uspehi v proizvodnji tudi pokazali. Seveda smo ustrezno temu pričakovali podobne uspehe tudi v prodaji. Le-teh pa ni bilo in jih verjetno tudi ne bo zaradi že znanih ukrepov zveznega izvršnega sveta, pa tudi zaradi naše neorganiziranosti in nepripravljenosti na take ali podobne situacije.

Časi, ko je bilo malo proizvajalcev kvalitetnega sedežnega pohištva, so minili. Tudi časov velikih serij enega izdelka v samo enem ali dveh blagih ne bo več in se bo treba zato vse bolj prilagajati zahtevnejšim kupcem, ki si zaradi velike ponudbe znajo poiskati kvaliteto, funkcionalno in estetsko oblikovano pohištvo; skratka, znajo ločiti zrno od plevele.

Kaj storiti? Predvsem moramo razširiti proizvodni program. To bi nam moralo omogočiti, da bi z uvajanjem novih izdelkov povsem prešli na naročilniško proizvodnjo. S tem bi lahko opustili kartonsko embalažo, ki predstavlja velik strošek v končni ceni izdelka. Seveda pa je treba temu ustrezno organizirati tudi transport, še zlasti če upoštevamo, da je večina reklamacij prav zaradi transporta ali skladiščenja.

Tudi to povzroča zelo velik strošek, za katerega bi bilo prav, da bi ga enkrat izračunali za ves Brest. Čeprav izgube ugleda ni moč ovrjedniti, pa mislim, da tudi pri tem veliko izgubljam. Skratka, toliko časa, dokler ne bomo natančno poznali vseh vzrokov za stroške in vseh posledic, ne bomo mogli in znali tudi ustrezno ukrepati.

Pred nami je še kup nalog, ki pa jih ne moremo rešiti sami, ampak skupaj s prodajno službo. Ob tem pisanju me je zaneslo stran od samega vprašanja, se pravi, kaj pričakujemo od letošnje prodaje. Vsi si želimo, da bi prodaja stekla tako, da bi zmanjšali zaloge gotovih izdelkov vsaj za 12 do 14 milijonov dinar-

jev, kar bi nam zagotavljalo normalno delo v prihodnjem letu in tudi dobre letošnje poslovne rezultate.

J. Gornik

ŽAGALNICA — BREZ VEČJIH TEŽAV

Če ocenjujemo letošnjo prodajo v naši temeljni organizaciji, lahko ugotovimo, da je za 6 odstotkov nad načrtovano. Sorazmerno sprotno preseganje plana pa ni zadovoljivo, če primerjamo razmerje med izvozom in prodajo na domačem trgu.

Skupaj s prodajno službo smo si v začetku leta zastavili nalogo, da bomo prodali na tuja tržišča za 689.000 dolarjev končnih izdelkov, česar pa do konca leta prav gotovo ne bomo dosegli. Zaradi vse manjšega povpraševanja na ameriškem tržišču za stol 530 smo se preusmerili v kooperacijo, kar je povzročilo, da je izvoz končnih izdelkov manjši za okrog 50 odstotkov. Da bi dosegli načrtovani izvoz, je bilo treba prodajo primarnih izdelkov — žagan les preusmeriti v izvoz, tako da je izvoz za leto 1979 dosežen z 88 odstotki.

TOZD Žagalnica nima težav s prodajo svojih izdelkov. Trenutno ocenjujemo, da bo prodaja naših izdelkov v letošnjem in prihodnjem letu sprotna. Prodajna služba z našimi izdelki prav gotovo nima toliko težav kot s pohištvo. Ne glede na to pa mislim, da si je potrebno še bolj prizadevati za doseganje boljših finančnih rezultatov, predvsem v izvozu.

A. Pišek

Naši ljudje

Emil Ule se je kmalu po svojem štirinajstem letu zaposlil v tovarni pohištva v Martinjaku in ji ostal zvest do sedaj. Pravi, da mu je tovarna drugi dom. Sicer pa je tudi vsa njegova družina, žena in dva sinova, zaposlena na Brestu.

Za mizarja se je izučil kar pri svojem očetu, kasneje pa je ob delu končal delovodsko šolo. Že vrsto let uspešno in natančno opravlja delo vodje kontrole.

Toda Emilu dela ni nikoli dovolj; odprl je še popoldansko obrt mizarstva. Z ženo sta si v Grahovem postavila nov dom, zraven pa delavnico. Razen dopusta ob morju si skoraj ne privoščita počitka.

Kljub obilici dela ima še vedno čas za delo v družbenopolitičnih organizacijah. »Vedno me najdejo, tukaj ali v krajevni skupnosti!« nekoliko hudomušno pripomni. V tovarni je član delegacije združenega dela, pred časom pa je bil celih pet let občinski odbornik. Pravi, da je sedanja oblika delegatskega sistema neprimerno boljša. Na sejo hodi pripravljen za neposredni stališči širšega kroga ljudi.

In želje? Predvsem zdravje v družini in kolektivu. Za lepšo prihodnost Martinjaka pa čim prejšnjo modernizacijo tovarne.

Ž. Zemljak

Zaloge gotovih izdelkov pa kar naraščajo

Pospeševanje izvoza

Za javno razpravo je pripravljen osnutek samoupravnega sporazuma za pospeševanje izvoza v okviru delovne organizacije. Ustrezne strokovne službe so ga pripravile na podlagi poprej obravnavanih tez, ki so vsebovale vsa glavna vprašanja in nakazovale rešitev le-teh.

Omenjeni samoupravni sporazum izhaja iz dejstva, da so temeljne organizacije izvedle dokončno (bilančno) razdelitev tudi vsega deviznega premoženja. Tako vsaki temeljni organizaciji pripadajo devize, ki jih ustvari s samostojnim opravljanjem poslov ali pa z deležem ob skupnem opravljanju poslov z drugimi.

V BRESTU imamo med temeljnimi organizacijami opravljeno delitev dela. Zaradi tega imajo posamezne temeljne organizacije različne pogoje in rezultate gospodarjenja. Poleg tega nekatere izvažajo, druge ne, za nekatere pa je izvoz občasno celo neprimeren. Devize oziroma ustrezne devizne pravice pa potrebujejo vse temeljne organizacije.

S sporazumom, ki je v javni razpravi, bodo temeljne organizacije skušale premostiti omenjene razlike. Zato se želijo dogovoriti, da bodo najprej pokrivali potrebe po deviznih pravicah oziroma sredstvih v okviru delovne organizacije in se šele nato dogovarjale in samoupravno združevale omenjena sredstva z drugimi.

Osnutek s svojimi določili vzpodbuja izvoz na splošno, še posebej pa izvoz izdelkov čim višje stopnje predelave ter izvoz na

področja, kjer imamo negativno devizno bilanco. Zaradi tega je predvideno, da bo vsaka temeljna organizacija, ki bo uvažala blago oziroma storitve iz konvertibilnega področja, namenila od vsakokratne porabe deviznih pravic oziroma sredstev ustrezen dinarski znesek. Tako oblikovana sredstva bodo v skladu z določili samoupravnega sporazuma namenjena za spodbudo tistim temeljnim organizacijam, ki svoje izdelke in storitve izvažajo in s tem ustvarjajo tudi drugim temeljnim organizacijam devizna sredstva oziroma pravice, ki jih le-te potrebujejo za uvoz.

S posebnimi določili je predvideno tudi vzpodbujanje uspešnega združevanja deviznih sredstev oziroma pravic z drugimi temeljnimi oziroma delovnimi organizacijami izven BRESTA.

Morebitna podrobna vprašanja, ki se bodo pojavila v zvezi z izpolnjevanjem novega samoupravnega sporazuma, bodo reševale temeljne organizacije z letnimi plani oziroma s sprotnimi samoupravnimi odločitvami.

Ker zadeva sporazum pomembno področje, saj posega naravnost v pogoje za oblikovanje dohodka, ga bo potrebno sprejemati z osebnim odločanjem vseh delavcev v vseh temeljnih organizacijah.

Z. Zabukovec

Zelo slab odmev

NAGRAJEVANJE USTVARJALNOSTI PRI DELU — PASTOREK

Vprašanja, ki zadevajo podrobnejšo ureditev nagrajevanja ustvarjalnosti pri delu, so bila v javni razpravi dobra dva meseca. Kljub temu, da je bilo, po besedah sodeč, za ureditev omenjenega področja veliko zanimanja, je to nenavadno hitro izhlapelo, ko je prišlo do trenutka, v katerem naj bi se posamezniki, skupine in službe tvorno vključili v sodelovanje. Iz vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti BRESTA sta samo dve poslali nekaj pripomb.

Pripomb še ni obravnaval skupni usklajevalni organ. Ne glede na to pa ob njihovem pregledu in primerjavi zlahka ugotovimo, da nas čaka na področju nagrajevanja ustvarjalnosti pri delu še veliko dela. Posamezne pripombe so povsem v nasprotju s stališči sindikata kot jih je izoblikoval v zvezi z omenjenim področjem, druge so nerazumljive, srečamo pa zopet take, ki o istem vprašanju in ob enakih pogojih ubirajo popolnoma nasprotno smer. Ob takih ugotovitvah lahko z nekoliko hudomušnosti rečemo, da je še sreča, ker pripomb ni bilo veliko in ker jih niso dale vse temeljne organizacije.

Z. Zabukovec

Bogata revolucionarna tradicija

ŠESTDESET LET REVOLUCIONARNIH SINDIKATOV IN DELAVSKEGA GIBANJA V LOŠKI D.

Ob koncu prve svetovne vojne je bilo tudi naše ljudstvo pod vplivom in vtisom dogodkov doma in v svetu. Širijo se ideje oktohrske revolucije, katerih glasniki so močje in fantje, ki so se borili na ruski fronti. Življenje le počasi začne teči po svoji vsakdanji poti. Prevladuje revolucionarni duh, ki je našel svoj izraz tudi v znanem poskusu, ustanoviti boljševiško republiko — »Rdečo Loško republiko«.

Večina ljudi se na začetku tega stoletja še vedno ukvarja s kmetijstvom, ki je poglavitni vir preživljanja. S hitrejšim življenjskim utripom se začne razvoj lesne industrije na lesnih obratih, od katerih so nekateri delali tudi med prvo svetovno vojno. Lesarstvo pomeni v tem času poleg gozdarstva tudi edino možnost za zaposlitev. Rast lesne industrije pomeni tudi številčno rast delavstva.

Poleg vodnih žag delujejo v tem času še večji lesni obrati kot so žaga Marof, last graščine Snežnik, žaga v Markovcu, last Franje Žagarja in parna žaga v Starem trgu, last Korla Kovača.

Delovne razmere so slabe, delo traja tudi po 12 ur dnevno; čutijo se tudi posledice vojne — pomanjkanje in podobno. Zato pa je čutili pri delavcih tudi potrebo po organiziranosti, saj lahko le organizirani dosežejo boljše delovne in življenjske pogoje. Zato tudi ni naključje, da so se delavci še zelo zgodaj povezali v svojo sindikalno organizacijo, da bi tako lažje dosegli boljši položaj.

Že leta 1919 je na pobudo Jerneja Dimica, obratovodje na žagi Marof, ustanovljen sindikat lesnih delavcev kot podružnica osrednjega društva lesnih delavcev v Ljubljani (delavci so namreč v tem času organizirani v okviru posameznih panog).

Ob ustanovitvi sindikata na žagi Marof je dopisnik v »Delavcu« nazorno prikazal takratne razmere z naslednjim člankom:

»Opazujoč gibanje proletariata po vsem svetu smo se tudi mi zdramili, da pojdemo graditi važen temelj: delavsko strokovno organizacijo. Dne 27. 8. 1919 smo imeli prvi ustanovni občni zbor pri G. Trohu. Sklenili smo ustanoviti podružnico lesnih delavcev in se priklopiti Osrednjemu društvu lesnih delavcev v Ljubljani. O shodu nismo mogli poročati prej, zato poročamo danes. V odbor so bili izvoljeni naslednji SS: predsednik Jernej Dimic, podpredsednik Alojz Kraševac, blagajnik Ivan Pirnat, zapisnikar Ivan Kraševac, Valentin Vrhovec, Franc Groše, Franc Kraševac. Namestniki SS: Josip Šetina, Anton Zabukovec, Ivan Kolster, preglednik računov Franc Okoliš, Jakob Zgonc in Jakob Zabukovec. Članov šteje podružnica 45. Med delavstvom je veliko zanimanja za organizacijo. Kakor drugod, imamo tudi pri nas nasprotnike strokovnih organizacij. Tistemu kar svetujemo naj pride zadnji nedeljo v mesecu ob treh popoldne na sejo pri J. Trohu pa mu bomo razložili namen naše podružnice, da mu ne bo treba pošiljati orožnike poizvedovat o namenu našega društva. Sovelj, Sovelj, ne pihaj tam, kjer te ne peče. Vse se briga, danes kako si izboljša svoj položaj; kmet, obrtnik, duhovnik, advokat itd., le delavec bi se ne smel brigati zase.

Proletariat se prebujajo in mora priti na površje. Tebi »Delavec« pa kliče, drami in budi naše nezavedne tovariše.« (Citat »Delavec« 13. september 1919, št. 37).

Iz tega zapisa je videti, da so pogoji za organiziranje delavstva dozoreli pod vplivom uspehov proletariata v Sloveniji in zlasti v svetu. Ustanovitev sindikata na žagi Marof je bila prav gotovo lepa pobuda za povezovanje delavcev tudi v ostalih lesnih obratih in kmetov — voznikov, čeprav v tem času ne moremo govoriti o kaki širši idejni povezanosti kmeta in delavca, saj imata oba še

vedno svoje lastne težave, ki jih skušata reševati v okviru svojih organizacij. Prav gotovo pa je ustanovitev sindikata na žagi Marof temelj za kasnejši razvoj delavskega in pozneje kmečko-delavskega gibanja, ki pokaže prave uspehe sredi tridesetih let tega stoletja.

Po začetnem uspehu delavskih organizacij je začel revolucionarni duh malce pojemati, kar je predvsem posledica neenotnosti v delavskih vrstah (njihovih posameznih političnih strank), pritiskov režima ter šestojanuarske diktature 1928. leta. Kljub vsem objektivnim težavam pa je delavsko gibanje doseglo vsaj delne uspehe in izboljšanje delovnih pogojev. Kmalu po ustanovitvi sindikata lesnih delavcev so delavci na žagi Marof že leta 1922 ustanovili tudi kulturno društvo »Svoboda«, ki naj bi skrbelo za izobraževanje in rast proletarske zavesti ter za razvedrilo članstva. Poleg delavskega društva pa imamo v tistem času še »Sokol« (liberalci) in »Orel« (klerikalci), ki vsak za sebe skušata pridobiti večino.

Po začetnih uspehih ob ustanovitvi sindikata in po poznejšem padcu se začne večja dejavnost v letih 1932–1933, ko je čutili v sindikatu prevladujočo strujo, ki je pod vplivom komunistične partije, seveda pa delujejo tudi zmernejše struje. Opazni so začetki povezovanja vseh naprednih sil pod vodstvom komunistične partije, ki ima pristaše tudi v Loški dolini, kjer so v tem času organizirane tako imenovane »trojke«.

Povezovanje vseh naprednih sil, predvsem pa kmetov in delavcev je pospešila tudi uspešna stavka delavcev na žagi Karla Kovača leta 1936, ki so jo podprli tudi delavci na drugih žagah in večina kmetov — voznikov. Razvije se tako imenovano kmečodelavsko gibanje kot bra-

Stara žaga na Marofu — bogata tradicija naprednega delavskega gibanja že pred vojno

nilec »malih ljudi«, ki pokaže svojo moč in premoč že na občinskih volitvah leta 1936 za občino Lož in Stari trg, na katerih je dobilo to gibanje večino glasov.

Takratno vodstvo kmečko-delavskega gibanja (Janez Hribar — kmet, Franc Strle — Nino — obrtnik in delavec Matevž Hace, Feliks Razdrih, Franc Levac in Janez Korošec) je v takratni situaciji pravilno opravilo agitacijo in povežalo vse napredne sile, kar se je pokazalo kot uspešno tudi na naslednjih občinskih volitvah, v takrat že združenih občinah Stari trg—Lož leta 1938. (Do združitve — komasacije je prišlo, ker so nasprotniki gibanja računali, da le tako lahko zmaga.) Tedaj kmečko-delavsko gibanje zopet premočno zmaga, župan pa postane Jože Mlakar, kmet iz Iga vasi, ki je bil tudi zadnji župan v stari Jugoslaviji. Kljub temu, da so nasprotniki gibanja skušali na vsak način kompromitirati in onemogočiti občinsko vodstvo, se je pokazalo kot zelo uspešno in je poželo veliko zaupanje pri ljudeh.

V prikazu revolucionarnih gibanj moramo prav gotovo ome-

niti tudi društvo voznikov, ki je bilo ustanovljeno leta 1937 na pobudo Janeza Zigmunda iz Vrhniške in Društvo kmečkih fantov in deklet, ki pa ima vlogo bolj na kulturnem in zabavnem področju in je hotelo povezati v svojih vrstah tako kot že omenjena društva in organizacije vse napredne sile v Loški dolini.

V takih razmerah in pogojih je Loška dolina dočkala tudi predvečer druge svetovne vojne in ni naključje, da se je večina ljudi vključila v oborožen odpor, saj so bili nosilci in pobudniki tega odpora ravno iz vrst naprednega delavstva, kmečko-delavskega gibanja in ostalih naprednih organizacij.

Prav bi bilo, da se svetle tradicije, ki imajo svoj začetek in temelj v revolucionarnem delavskem gibanju pred drugo svetovno vojno nadaljujejo in dobijo pravo mesto v današnjem času ter nam služijo kot kačipot za še boljše in uspešnejše delo danes, za ustvarjanje resničnih socialističnih samoupravnih pogojev, saj bomo le tako lahko nadaljevali uspešne in svetle tradicije iz preteklosti.

B. Troha

Obsežen izobraževalni program

Po dokaj uspešnem začetku družbenopolitičnega usposabljanja v pretekli izobraževalni sezoni smo za letošnjo sezono pripravili še obširnejši in vsebinsko kvalitetnejši program.

Letošnji program smo tudi uskladili z medobčinskim svetom SZDL. Nosilci programa so tudi letos posamezne družbenopolitične organizacije v naši občini; njegovo izvedbo bomo pripravili v sodelovanju z delavsko univerzo v Postojni in delavsko univerzo Boris Kidrič iz Ljubljane, večino pa opravili prek delovne skupnosti družbenopolitičnih organizacij.

Ce na hitro pregledamo vsebino družbenopolitičnega usposabljanja, vidimo, da bomo letos pripravili:

Občinska konferenca ZKS

— dva seminarja za usposabljanje kandidatov pred sprejemom v zvezo komunistov, ki obsegata dvakrat po 22 ur seminarjskega dela;

— dva seminarja za usposabljanje novo sprejetih komunistov — obsegata dvakrat po 36 ur seminarjskega dela;

— občinska politična šola ZK; obsegala bo 124 ur predavanj in seminarjskega dela;

— dopisna šola marksizma;

— seminar za usposabljanje vodstev osnovnih organizacij;

— seminar za usposabljanje komunistov — neposrednih proizvajalcev;

— seminar za usposabljanje pedagoških delavcev;

— seminar o samoupravljanju v združenem delu, ki bo obsegal 50 ur seminarjskega dela;

— niz akcijskih seminarjev za usposabljanje komunistov.

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije

— občinska politična šola, ki bo vsebovala 80 ur predavanj in seminarjskega dela;

— več seminarjev za vodstva osnovnih organizacij;

— usposabljanje članov samoupravnih organov (izvajalec klub samoupravljalcev).

Občinska konferenca SZDL

— nadaljevanje usposabljanja članov delegacij;

— usposabljanje aktivistov SZDL.

Občinska konferenca ZSMS

— seminarji za vodstva osnovnih organizacij po področjih dela;

— mladinska politična šola, ki bo vsebovala 60 ur predavanj in seminarjskega dela.

Klub samoupravljalcev

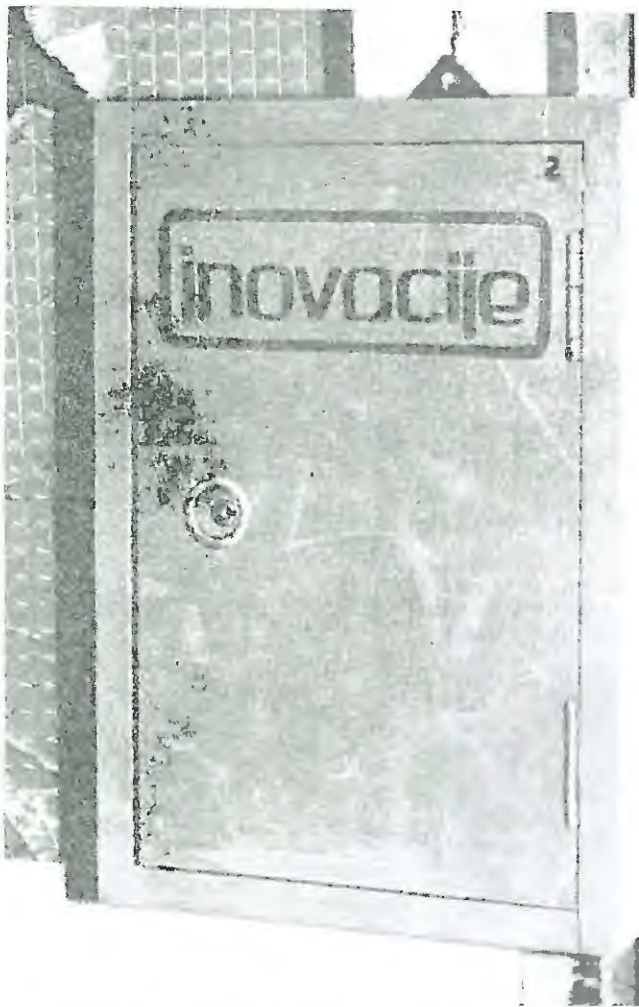
— bo organiziral niz razprav in javnih tribun o uveljavljanju ustvarjalne vloge delavcev v samoupravnem delu in odločanju;

— financiral usposabljanje delegatov in članov samoupravnih organov;

— uresničeval program usposabljanja s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Zavedamo se, da je ta program izredno obsežen in da bo potrebno veliko naporov vseh družbenopolitičnih organizacij, saj so le te dolžne ustvarjati pogoje za to vrsto izobraževanja. Če ne bo dovolj prizadevnega dela družbenopolitičnih organizacij na tem področju, se nam lahko zgodi, da tako široko zastavljenega programa ne bomo uspeli povsem uresničiti.

M. Jernejčič

Po proizvodnih prostorih TOZD Pohištvo so na sveže razobešene omare, v katere delavci lahko vlagajo svoje predloge tehničnih in drugih izboljšav. Glede na to, da ob težah za izdelavo sporazuma o inovacijah skorajda ni bilo pripomb in predlogov, najbrž tudi številne omare ne bodo prepolne...

Za letošnjo ozimnico je bilo kljub celi vrsti težav dobro poskrbljeno

Slovesno ob občinskem prazniku

MNOŽIČNO NA SLIVNICO

Z množičnim pohodom na Slivnico, ki postaja vse bolj tradicionalen, vse bolj naš, so se začele letošnje prireditve ob praznovanju občinskega praznika. Letošnje število pohodnikov se je precej dvignilo nad lansko, tako da je bilo razpoloženje zares prijetno, saj jih je pogrel tudi vroč čaj na vrhu Slivnice. Simpatično srečanje naših občanov so poživili tudi kulturni program, pa igranje pihalnega orkestra in seveda vlečenje vrvi. Ob vse pogostejšem ugotavljanju, da smo si med seboj vsebolj tuji, da se niti ne poznamo, so bili vsi udeleženci te prireditve enotni v misli: takih srečanj in pohodov mora biti več, da se bomo med seboj vsaj malo pogovorili in se spoznali.

LETOŠNJA PRIZNANJA

Vsi trije zbori občinske skupščine so letos na delovni seji (klasične svečane seje ob občinskem prazniku letos ni, pač pa svečan zbor delegatov občinske skupščine, delovnih ljudi in občanov) 24. oktobra sprejeli sklep, s katerim občinska skupščina podeljuje letošnja občinska priznanja in sicer:

PRIZNANJE OBČINE CERKNICA 19. OKTOBER PREJMEJO

Kovinoplastika Lož,
Kovind Unec,
Novolit Nova vas.

PLAKETE OBČINE CERKNICA PA DOBIJO NASLEDNJI POSAMEZNIKI

Bajt Anton,
Frelj Leopold,
Martinčič Jože,
Mlakar Kristina,
Perko Lojze,
Praprotnik Janez,
Rudolf Ciril.

SE EN TEMELJNI KAMEN

Večina delegatov občinske skupščine se je po delovni seji udeležila tudi slavnosti ob pričetku del za izgradnjo proizvodnih prostorov IMOS — SGP Gra-

dišče v industrijski coni Podskrajnik. Delovni kolektiv, ki bo naslednje leto praznoval 30-letnico svojega uspešnega delovanja, se bo iz utesnjenih prostorov v Cerknici že naslednje leto preselil v industrijsko cono, kjer bo imel bistveno boljše pogoje za svoje poslovanje in za še hitrejši razvoj. A. Pavlič

DOŽIVETJE UMETNOSTI

V sklopu praznovanj občinskega praznika je kulturna skupnost Cerknica pripravila razstavo slik znanega domačega umetnika Lojzeta PERKA. Ob otvoritvi razstave je bila prenovljena dvorana TVD Partizan v Starem trgu deležna izjemnega umetniškega doživljanja; čar umetnosti, ki veje iz Perkovih slik, sta z besedo in pesmijo obogatila Boris Kralj in Ladko Korošec. Tako se je v eno samo umetnost zlilo troje njenih zvrsti. Perkovo umetniško snovanje je orisal Janez Praprotnik.

Iz preteklosti raste sedanjost

Brestova temeljna organizacija Žagalnica se je še posebej slovesno pridružila praznovanju letošnjih jubilejev Komunistične partije, SKOJ in revolucionarnih sindikatov ter občinskega praznika. Praznovala je namreč šestdesetletnico ustanovitve sindikata gozdnih in lesnih delavcev na Marofu.

Na prireditvi, na kateri so bili prisotni tudi predstavniki zveznega in republiškega sindikata ter drugi gostje, je spregovoril predsednik republiškega odbora sindikata delavcev lesarstva in gozdarstva Jože Falkner. Na kratko je orisal bogato predvojno napredno delavsko gibanje na tem območju, pri čemer je zlasti poudaril vlogo sindikata, ki je pod idejnim vodstvom komunistične partije že pred vojno ustvaril »rdečo Loško dolino«.

V drugem delu govora se je zaustavil ob sedanjem gospodarskem trenutku, posebej v lesni industriji, in nalogah sindikata.

Pri tem gre predvsem za neposredno dohodkovno povezovanje gozdarstva in lesarstva, trdno samoupravno organiziranje znotraj lesarstva, realno načrtovanje in za uveljavljanje nagrajevanja po delu. Posebej je poudaril, da od uveljavljanja vloge delavcev v združenem delu in njihovih odločitev v marsičem zavisi prihodnja krepitev naše socialistične samoupravne družbe.

Ob tej priložnosti je republiški odbor sindikata podelil osnovni organizaciji sindikata v Žagalnici posebno priznanje za ohranjanje ter razvijanje tradicij in napredne vloge delavskega gibanja.

Spominsko obeležje na novi žagi je odkril znani revolucionar, predvojni sindikalni delavec in komunist Feliks Razdrih.

Slavnostni utrip prireditve so obogatili Brestova godba na pihala ter recitatorji in pevci Svobode iz Loške doline.

Lepa prireditev v oktobrskem soncu je izžvenela v trdno spoznanje, da iz revolucionarne preteklosti, ki nas tudi zavezuje, raste naša sedanjost in se iz nje tke lepša prihodnost. B. Levec

Doseženo nas tudi obvezuje

Slavnostno okrašena Loška dolina je gostoljubno sprejela množico udeležencev svečanega zbora delegatov občinske skupščine ter delovnih ljudi in občanov. Ta zbor je bil osrednja prireditev praznovanj občinskega praznika in letošnjih partijskih jubilejev. Na slovesnosti je bilo prisotnih tudi vrsta nekdanjih revolucionarjev in uglednih gostov.

Svečani zbor pa ni obudil le spomina na učinkovito akcijo partizanskih enot v oktobru 1941. leta, pač pa je pozdravil tudi novo delovno zmago kolektiva Kovinoplastika Lož, ki je ob svojem uspešnem petindvajsetletnem delovanju odprla svoje nove proizvodne prostore. Svečani zbor je dokazal svojsko prepletenost življenja in dela pobudnika ustanovitve Kovinoplastike, narodnega

Novi proizvodni prostori Kovinoplastike v Ložu — odprti ob letošnjem občinskem prazniku

heroja Janeza Hribarja z dosežki združenega dela v krajevni skupnosti in občini. Ideja svečanega zbora pa je bila še globlja: potrdila je dolgoročnost izhodišč, ki so si jih zastavile organizirane napredne sile pred šestdesetimi leti.

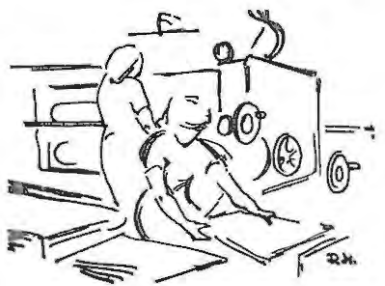
Slavnostni govornik na vsebinsko zgoščenih svečanosti je bil predsednik centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije tovariš France POPIT, ki je v svojem govoru orisal lik narodnega heroja Janeza Hribarja, se v nadaljevanju posvetil predvsem sedanjim nalogam pri razvoju kmetijstva, nato pa je odkril doprsni kip Janezu HRIBARJU.

Delovni kolektiv Kovinoplastike je za svoje petindvajsetletno uspešno delovanje prejel državno odlikovanje, s katerim ga je odlikoval predsednik republike tovariš TITO, podeljena pa so bila tudi letošnja občinska priznanja in priznanja Kovinoplastike. V sklopu prireditve so si prisotni nato ogledali nove proizvodne zmogljivosti Kovinoplastike.

Svečani zbor, obogaten s kratkim kulturnim programom, je izžvenel v proslavljanju novih delovnih zmag, ki nam omogočajo

in obenem nalagajo nove delovne obveznosti, s katerih izpolnitvijo si bomo zagotovili še lepše in še bolj ustvarjalno življenje.

A. Pavlič

SPOŠTOVANI BRALCI!

Ker so letošnja praznovanja občinskega praznika časovno skrajša sovpadala z izidom našega glasila, so informacije o nekaterih ključnih prireditvah nekoliko skope, nismo pa jih tudi uspeli opremiti s slikovnim gradivom. Prosimo za razumevanje!

S kanujem od Brežic do Beograda

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)
Vso noč je divjala nevihta. Veter se je zaganjal v šotor, vendar sva noč prespala na suhem in toplem. Zbudila sva se že kmalu po četrtni uri. Še vedno je deževalo. Ker nisva mogla več spati, sva si dolgačas preganjala z branjem. Okrog osmih je prenehalo deževati. Vkrčala sva se v kanu in se podala v bližnjo vas, ki sva jo videla že prejšnji večer. V vaški trgovini sva si nakupila nekaj za zajtrk in morebitno kosilo, čeprav sva računala, da bova kosila že v Sisku.

Posijalo je sonce, vendar ne za dolgo. Hitro sva zajtrkovala, pospravila šotor in ostalo prtljago v kanu, in jo mahnila Sisku naproti. Sava je postala še bolj lena, midva pa sva vse bolj divje veslala, vendar o Sisku ni bilo ne duha ne sluha. Bova pa nekoliko zamudila kosilo, sva si dejala, in še bolj divje veslala.

Pozno popoldan sva pristala ob brodu in slišala, da je do Siska še 25 kilometrov. Povedati moram, da sva za plovbo po Savi premogla samo turistični zemljevid Jugoslavije, na katerem pa seveda niso vrisani vsi meandri, s katerimi je Sava v nižinskem delu izredno bogata. V Dubrovščaku Levem sva si privežala dušo in nakupila še nekaj hrane za popotnico. Vsaj večerjala bova v Sisku, pa čeprav veslava do njega vso noč, sva si obljubila.

Sami ovinki. Začelo se je mračiti, Siska pa še nikjer. Samo še dež nama je manjkal, pa bi bila nesreča popolna. Naenkrat zagledava prav blizu dimnike rafinerije nafte. Naj-

brž niti Kolomb ni bil tako vesel kopnega kot midva nedvomnih dokazov, da je Siskak zelo blizu.

Sava je zelo čudna reka. Dimniki so bili nekaj časa pred nama, potem kar naenkrat za nama, pa spet desno, pa levo, pa znova pred nama. Siska pa nikjer. Končno sva zagledala na grebenu nad reko neonske luči. Še nekaj sto metrov in nad nama se je bočil most. V Sisku sva! Obala je visoka več kot deset metrov, blato se vdira do kolen in nikakor ne moreva pristati. Končno nama uspe. Priveževa čoln in jo vsa blatna mahneva na večerjo. Kmalu najdeva gostilno. Privoščiva si izdaten zagrebški zrezek in se vmeva k čolnu. Zaveslava nekaj deset metrov proti toku, priveževa kanu k drugim čolnom in na vrtu hiše, tik ob cesti, postaviva šotor. Pozno je, niti dnevnika nisva napisala, preveč sva utrujena. Začne deževati. Ob čudoviti glasbi dežja in reke, ki teče deset metrov pod nama, trdno zapiva.

Kljub temu, da sva pozno legla, sva se zbudila že pred šesto uro jutraj. Bila sva približno deset metrov nad reko, ob cesti, v slivovem nasadu. Nad reko in povsod okrog naju je bila megla, tako da nisva videla daleč pred seboj. Vseeno sva se vkrčala in zaplula novim prigradam naproti. Bilo je zelo mrzlo, najbrž ne več kot pet ali osem stopinj. Po reki navzgor je začel pihati mrzel veter in kmalu se je skozi megleno kopreno pokazalo šibko sonce. Pravzaprav sva dolgo časa

opazovala samo zlato ploščo, ki nama je obetala lep sončen dan.

Na desni strani reke pristajajo ladje. To so prve prave rečne ladje, ki sva jih kdajkoli videla. Na isti strani so tudi rafinerije, mesto Siskak pa je nekoliko oddaljeno od brega.

Sava je nekaj časa precej onesnažena z nafto, vendar se stanje kmalu popravi. Po nekaj kilometrih vožnje zajtrkujeva, spet kar v čolnu. Sava teče vedno počasneje. Če bo šlo tako naprej, se bova morala presneto potruditi, da pravočasno prispeva v Beograd. Kmalu se megla

toliko vzdigne, da na obali zagledava nekakšne znake, približno take kot so prometni, na njih pa številke. Sele čez čas ugotoviva, da pomenijo številke, koliko kilometrov sva še oddaljena od Beograda. Okrog osmih opaziva, da samo še 576 kilometrov. To je še skoraj šestdeset ur, če bi veslala deset kilometrov na uro, kar pa postaja glede na čedalje počasnejši tok Save skoraj nemogoče.

Ob pol desetih se prvič na najinem potepu pokaže sonce v vsej svoji veličini. Kar naenkrat naju nehata boleti hrbta, vesla se kar sama pomakajo v vodo, kanu čudovito plava.

Nasproti nama pripelje vlačilec, ki za seboj vleče dve ladji. Kar hitro jo reže. Če bi midva tako hitro plula, bi bila na cilju dosti prej.

Po nekaj urah lepega vremena se spet pripodijo oblaki, ki napovedujejo slabo vreme. Pri vasi Lonja priveževa čoln in se napotiva po nakupih. Iščeva gostilno, kjer bi si potolažila lakoto, še bolj pa žejo. Prijazen gostilničar nama lahko postreže samo s pijačo. Pivo nama gre kar dobro v slast. Gostilničarju dava nekaj značk in že naju počasti s kozarčkom žganja.

Kljub pretečemu slabemu vremenu se znova vkrčava in nadaljujeva s plovbo. Tudi kosilo pospraviva v čolnu, med vožnjo.

Kmalu po kosilu se ulije dež. Nekaj kilometrov preveslava kar v dežju, vendar ta noče odnehati. Kmalu dežuje tako močno, da ne vidiva niti čez reko, ki na tem mestu ni širša od nekaj deset metrov. Skleneva, da bova pristala, postavila šotor in prevedrila. Ludvik pripravlja čoln za noč, jaz pa postavljam šotor. Kljub dežju mi to zelo hitro uspe. Ludviku je pod brezami na obali zakuril ogenj in postavil dve konzervi golaža. Še nikoli nama ni golaž tako teknil kot tisto popoldne. Dežuje še kar naprej, zato skleneva, da bova šla kar spat, zjutraj pa čimprej naprej.

Vso noč je deževalo. Zjutraj naju dočaka čemeran dan. Spustiva se do čolna in opaziva, da je Sava narasla skoraj za pol metra. Ki sreči sva čoln dobro privežala, sicer bi lahko nadaljevala pot kar peš. Do Jasenovca, kjer bi morala pristati že prejšnji večer, je še štirideset kilometrov. Kljub oblačnemu vremenu veselo veslava. Na bregovih se pojavljajo posamezne hiše in tudi manjše vasi. Sava postaja vse čistejša.

(Se bo nadaljevalo)

NAŠE MALO MESTO

Veleblagovnica v našem malem mestu že dobiva dokaj dokončne oblike svoje visokosti. Na voljo željnim potrošnikom pa letos za gotovo ne bo.

Je pa na vidiku petičnim najstnicam modni butik v nekdanji frizeriji na Partizanski cesti. Kdaj bo to, še nič natančnega, bo pa za gotovo.

Po statistiki sodeč premore naše malo mesto enajst ta pravih kmetovalcev. Toda ob stojnicah naše tržnice gotovo ne boste našli nobenega od njih. Zlobneži menijo, da jih straši inšpekcija, ki je v začetku oktobra stopila na prste edini prodajalki zelenjave, ker ni imela podaljšane zdravstvene izkaznice. Prizanesla ni tudi mesarju in prodajalki, ki sta se slučajno znašla na naši promenadi v službenih belih baljah. Čas bi bilo, da nekdo stopi na prste še tistim, ki so odgovorni za sanitarije v javnih lokalih.

Stanovalci treh blokov pred Brestom po vsej verjetnosti pridno zasledujejo meteorološke napovedi, češ, da bo po soncu in suhem poletju huda zima. S kurjavo so se dobro oskrbeli, da je celo prostora v kletih zmanjkalo. Tako človek mimogrede dobi vtis, da ima prostor okoli blokov v najemu kakšen Kurivopromet.

(Iz številke 25—30. oktober 1969)

ZLATA SKRINJA — PRIZNANJE BRESTU

In ZLATA SKRINJA! Da, to priznanje podeljuje strokovna revija NAS DOM kot prvo nagrado za najboljši, najfunkcionalnejši stanovanjski ambient na sejmu. Ni slučajno, da je bil ravno Brest tisti, ki je za tak ambient prejel to visoko priznanje. Zakaj? Zato, ker je bila v tem ambientu skupaj s PATRICIO in ALEKSANDRO odlično postavljena ena najboljših dnevnih sob novega Brestovega programa — CLAUDIA.

ORGANIZACIJA IN VSEBINA DELA STROKOVNIH SLUŽB NA RAZNIH RAVNEH

Organizacija je sredstvo za doseg nekega cilja. Organizacija in vsebina dela strokovnih služb in medsebojna organizacijska povezava morajo biti takšne, da bodo največ pripomogle k uspešnemu reševanju nalog strokovnih služb, to je, k izpolnjevanju nalog, ki so z delitvijo dela določene posameznim delom, se pravi, enotam, sektorjem, oddelkom, delovnim skupinam ali delovnim mestom.

NOV SISTEM ZA VODENJE PROIZVODNJE (DISPO)

Dosedanji sistem vodenja proizvodnje je zastarel in nam še zdaleč ne more dati tistega, kar bomo pridobili z novim sistemom. Prednosti novega sistema so:

- natančen pregled o izrabi delovnih mest, kar pomeni boljši izkoristek delovnega časa in delovnih sredstev; tovarne, ki so vpeljale ta sistem, so z isto tehnologijo in isto režijo povečale proizvodnjo tudi za 40 odstotkov,
- natančen pregled proizvodnje oziroma boljše kompletiranje proizvodnih nalog,
- natančno evidentiranje in obračunavanje delavčevih dohodkov in režije.

PLASMA POGOJ ZA LIKVIDNOST

Ko obravnavamo vprašanje likvidnosti, ne moremo mimo vprašanja, kako je z likvidnostjo v našem podjetju? Že na začetku je treba ugotoviti, da je splošna nelikvidnost prizadela tudi najboljša podjetja, tako da morda nekatera celo teže izplačujejo osebne dohodke kot tisti, ki poslujejo z izgubo.

Za Brest vprašanje obratnih sredstev ni novo. Novo s tega stališča, da naši plani že vrsto let poznajo in obravnavajo obratna sredstva ne kot problem likvidnosti, temveč kot problem stroškov vezave kapitala. Seveda se je v zadnjih dveh letih pridružil temu vprašanju tudi problem splošne nelikvidnosti gospodarstva, ki se odraža tudi pri plačilni sposobnosti našega podjetja.

OSEBNO OCENJEVANJE

Ocenjevanje delovnih rezultatov zaposlenih je zahtevno strokovno delo, ki predpostavlja ustrezno usposobljenost tistih delavcev, ki ocenjevanje v delovni organizaciji pripravljajo in izvajajo. Razen smotrne izbire najustrežnejše metode ocenjevanja in prilagoditve izbrane metode za uporabo v določeni delovni organizaciji — kar mora biti rezultat poznavanja metod ocenjevanja — se v zvezi s tem pojavljata predvsem dva problema:

- kdo naj ocenjuje delovne rezultate,
- kako naj poteka ocenjevanje delovnih rezultatov.

NOVA RESTAVRACIJA NA RAKEKU

Stavbo (Jelka) bi lahko uporabili za soliden gostinski lokal. Le-ta bo kot sodobna restavracija, ki ustreza vsem novjšim zahtevam, služila kot šolski obrat v okviru podjetja. V tem obratu se bodo izpopolnjevali strokovni kadri, v njem pa bodo prirejali tudi tečaje za sodobnejšo strežbo oziroma pripravo jedil.

II. KRITERIJ SLOVENSKE MEST V ATLETIKI

Iz rezultatov je videti, da je moška ekipa Cerknice zasedla odlično drugo mesto v solidni konkurenci. Ženska ekipa je zasedla 2.—3. mesto z istim številom točk kot prvo uvrščena ekipa, kar je tudi zavidanja vreden uspeh.

Cerkniški atleti so na tem tekmovanju dokončno dokazali, da pomenijo nekaj tudi v republiškem merilu.

Dih prvinskega življenja

OB PERKOV JUBILEJNI RAZSTAVI

Vsaka dežela, vsako ljudstvo in vsak čas so vredni, da se v izrazilih umetniške govornice predstavijo svojemu in poznejšim rodovom.

Toda šele posamezniki, ki jih je narava po svojih čudnih zakonih tako obdarovala in kaznovala, da je vanje položila zaklade in bremena njihove domačije v tolikšni meri, da jih sami ne morejo več nositi, da jih mora-jo tako ali drugače izpovedati, šele takšni ljudje morejo svojo deželo predstaviti svojemu rodu in svetu, jo privzdigniti iz usode brezimnosti in jo odrešiti sivine povprečja in nepomembnosti.

Zato je poslanstvo umetnika poleg tega, da je nadvse lepo in osrečujoče, tudi nadvse odgovorno in obvezujoče.

Čisto majhen košček zemlje je dovolj, da napolni dušo človeku do roba in čez. Prežihni jo je napolnila Koroška, Kranjcu Prekmurje, v Jenku je pelo Soško polje, v Gregorčiču šumela Soča, Murna je začarala ljubljansko polje, Tavčarja Poljanska dolina, Kosovelu so prišepetavali bori na Krasu, Cirila Kosmača je vsega prepljusala Idrija — Perku je zaudala Notranjska.

Naš del Notranjske ni dovolj bogato predstavljen ne nam ne javnosti. V besedni umetnosti lahko ob Matevža Haceta postavimo komaj še dvojce, troje pesniških imen, v glasbi morda eno samo, v upodabljanju umetnosti pa je naš delež v slovenski kulturi vreden spoštovanja in smo lahko nanj ponosni. Po Maksimu Gaspriju imamo bogato delo Lojzeta Perka, za njim pa poganja rod mlajših, ki so spoznali lepoto domače zemlje, pa tudi čar in strahove časa, ki ga živijo.

Perko ni moderni slikar, če menimo, da je moderna tista umetnost, ki je ne razumemo in nam je tudi nihče ne zna razumljivo razložiti; Perko tudi ni moderni slikar, če naj to slikarstvo predstavlja naš pločevinasti in polivinilasti čas in gnečo razrvanih ljudi v njem. Če pa pričakujemo od umetnika, da nas upodablja takšne kakršni smo, in ne takšnih, kakršni moramo biti, in kakršni se kažemo, potem je Perko tudi moderni umetnik.

V nas vseh namreč še vedno dremle kmečka duša, močno zakoreninjena v svoji zemlji in v tradiciji, obremenjena z vso veliko krivico tisočletnega tlačenja

in živalskega otepanja za preživetje, tu pa tam vendarle presijana z drobnimi radostmi, vse-skozi pa prežeta z velikim upanjem in hrepenenjem.

Perka je ta svet, takšen in od tistega časa vsega prevzel.

Zato ni nič narobe in nič nemoderno, če na njegovih podobah ne najdemo naših novih zgradb in tovarn, srečamo pa s slamo krite bajte, vegaste kozolce in kašče. V teh je umirala zgodovina in se rojevala prihodnost naše dežele — do včeraj.

Manjšemu številu naših ljudi je dobra zemlja s Perkovi podob se zmeraj vsakdanja skrb in kruh. Prav gotovo pa nam je vsem še vedno živ ali podzavesten grenko svetel spomin na otroštvo, marsikomu poleg tega še ponosen del osebne zgodovine — spomin na najčistnejše obdobje, ko so se ti gozdovi, ta polja, te matere in te vegaste notranjske hiše in kozolci v letih revolucije v tesnem uporniškem zavezništvu skupaj z njim tolkli za pravico dela in svobodo bivanja.

Tako je Perko s svojim čopičem na svoj način povzdignil našo Notranjsko in poveljal naše ljudi.

V umetnostni mozaik slovenske zemlje in slovenskega naroda je vložil notranjske barve in nič manj niso imenitne od drugih. Brez njih bi bila podoba slovenske zemlje nepopolna, slovenska

Notranjska folklora

V prihodnje bomo morali tudi na Notranjskem posvetiti več pozornosti varstvu kulturne dediščine in bolj skrbeti za njeno prisotnost v kulturnem življenju.

- Gre za ohranjanje izvirne folklorne in ljudske ustvarjalnosti:
- zapis ljudskih plesov in ljudskih pesmi,
- snemanje starih godcev,
- zbiranje narodnega blaga, običajev in izročil.

Notranjci ne moremo trditi, da nimamo svoje folklorne, saj je folklor vse tisto, kar je tipično za kulturo neke pokrajine: ljudska pripoved, ljudski plesi, pesmi, glasba, oblačila, običaji, verovanja... Je pa tega le malo zapisanega in ohranjenega. Zavedati se moramo, da smo na tem področju veliko zamudili in da je naša takojšnja naloga, pričeti z

umetnost siromašnejša in veličina naše dežele pred svetom manj sijajna.

To, da se Perko v svojem delu omejuje skoraj izključno na Notranjsko, samo dokazuje njegovo pristno poreklo, njegovo zrastlest s to naravo in njegov ljudski izvor. To pa so najplemenitejše korenine umetnosti, najzanesljivejši dokaz njene poštenosti in poročstvo za njen obstanek tudi še v poznih časih, ko bodo živeli naši pravniki z drugačnimi ideali, z drugačnimi sanjami in z drugačno umetnostjo.

Ker so Perkove podobe odsev njegove osebnosti, Perko pa je le eden izmed nas, te podobe tudi ne potrebujejo dolgovestne in globokoumne razlage. Zato zaključimo to pomanjkljivo razmišljanje z besedami Cirila Kosmača, ki v Pomladnem dnevu takole razmišlja:

»Da, zdi se mi, da mali narodi bolj ali vsaj drugače ljubimo svojo domovino, kakor jo ljubijo veliki. Majhna je... in ker ne moremo opevati njene prostranosti, opevamo in povečujemo njene koticke, ki pa so polni lepote, kajti lepota je podobna resnici. Resnica ne potrebuje debele knjige, da se nam razjasni, lepota ne širnega, brezmejnega prostora, da se razmahne, razbohota in razcvete.

Naj prostranost bobni in poje svojo mogočno pesem — resnica ne lepota tiho žari.«

J. Praprotnik

Delegacija sindikata v Sovjetski zvezi

Od 10. do 17. oktobra je bila v Sovjetski zvezi delegacija sindikata delavcev gozdarstva in lesne industrije Jugoslavije. Sestavljali so jo predstavniki iz Slovenije in Hrvaške. Naša delegacija je bila gost centralnega komiteja sindikata gozdarstva, pohištvene industrije in celuloze. V ta sindikat je včlanjenih nad 3.300.000 članov.

Naša dva sindikata že vrsto let sodelujeta in izmenjujeta izkušnje o svojem delu, predvsem za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev članstva.

Najprej smo obiskali Mostov, 350 kilometrov od Moskve, gozdarski obrat, ki zaposluje okrog 800 delavcev. Prikazali so nam celotni delovni postopek, posek, spravilo hlodovine na centralno skladišče, čiščenje debla, razžagovanje po dolžini, sortiranje in nalaganje na železniške vagone. Iz manj kvalitetnega lesa izdelujejo lesno volno, slepi furnir, iz katerega izdelujejo lamelni parket, iz ostankov pa tudi iverne plošče slabše kvalitete. Ves proces je mehaniziran, na posameznih opravilih pa je tudi zelo težavno delo!

Veliko skrb posvečajo tudi pogozdovanju. Imeli smo možnost videti gojitve v drevesnici do že odraščanih nasadov v gozdu. Goz-

dove sestavljata smreka in breza, način sečnje pa je golosek.

Naslednji obisk je bil v prestolnici Ukrajine, Kijevu. Na Centralnem komiteju sindikata te republike so nas seznanili z uspehi in z delom njihovega sindikata. Obiskali smo tudi stalno razstavo gospodarskih dosežkov Ukrajine. Bili smo na inštitutu za lesno industrijo, v katerem je zaposlenih 300 strokovnjakov, ki načrtujejo nove izdelke, pa tudi novo tehnologijo za posamezne tovarne pohištva.

V okviru tega inštituta imajo razstavni salon, kjer razstavljajo načrtovano pohištvo in ostali repromaterial, ki ga uporabljajo pri proizvodnji pohištva, predvsem okovje, okrasne letvice in iverne plošče. Posebnost pri razstavljenem pohištvu je, da je zvečine obdelano na visoki sijaj.

Manjši del časa nam je bil odmerjen tudi za ogled znamenitosti Moskve in Kijeva, ki jih v teh mestih ni malo. Žal nismo imeli časa, da bi več videli.

Naj omenim še to, da se v Moskvi na vsakem koraku pozna, kako resno se pripravljajo na olimpijske igre. V vseh krajih, kamor smo prišli, smo bili zelo lepo sprejeti. To velja za gostitelje, pa tudi za vse kraje, ki smo jih obiskali.

A. Otoničar

zbiranjem podatkov o vsem, kar je v zvezi s folkloro. Naši predniki pač izumirajo, z njimi pa tudi vse tisto, s čimer bi lahko nadaljevala mlajša generacija.

To, da imamo Notranjci nekaj tipično svojega, nam potrjuje magister folklorne Bruno Ravnikar, ki je že obiskal nekaj starih godcev in plesalcev ter se pogovarjal s starejšimi ljudmi o navadah in običajih njihovih staršev iz časov pred prvo svetovno vojno in po njej.

Od običajev je za naše kraje značilen »ofreht«, svojevrsten način igranja na diatomično oziroma slovensko harmoniko. Iz časov, ko so ljudje plesali po več dni skupaj ob različnih sejmskih dnevih, cerkvenih praznikih, dobrih kupčijah — »kontrabantarstvu«, pa so znani plesi: mazulin, mazolka, sibenštrif, na pošlop, na stol, vrabec... in tudi oblačila, za katera pa ne vemo, kakšna so bila.

Omenjeni strokovnjak za slovensko in drugo folkloro nam je obljubil, da se bo zavzel in zapisal ples, posnel glasbo in nam to posreduje na seminarju, ki bi ga organizirala zveza kulturnih organizacij občine Cerknica.

V zvezi z nošo (oblačili) pa prosimo vse občane, ki bi kakoli vedeli, ali pa mogoče hranijo doma stara oblačila svojih babic, prababic, starih očetov ali prastarih očetov, da to sporočijo na zvezo kulturnih organizacij občine Cerknica, Gerbičeva 32, tel. 791-256.

Za odrsko postavitev, kjer bi poleg plesov in pesmi vključili tudi »ofreht«, bi potrebovali besedilo za ta običaj. Mogoče je kdo, ki to besedilo zna?

Iskreno povedano, vsaka pomoč, vsak nasvet nam bo v veliko pomoč.

S. Šestanovič

Filmi v novembru

1. 11. ob 16. uri in 19.30 — ameriški pustolovski film EL MEHI-XANO.
3. 11. ob 19.30 in 4. 11. ob 16. uri — ameriški fantastični film TEM-NA ZVEZDA.
4. 11. ob 19.30 — ameriški pustolovski film VESOLJSKA POSTAJA.
5. 11. ob 19.30 — jugoslovanski vojni film PRITI PRED ZORO.
8. 11. ob 19.30 — ameriški pustolovski film GUSARJEVA VRNITEV.
10. 11. ob 19.30 in 11. 11. ob 16. uri — ameriški pustolovski film SMOKY IN BANDIT.
11. 11. ob 19.30 — ameriška grozljivka KERRY.
12. 11. ob 19.30 — francoska komedija VSI GREMO V RAJ.
15. 11. ob 19.30 — ameriška kriminalna TOLPA GRBAVCEV.
17. 11. ob 16. uri in 19.30 — ameriški karate film VRNITEV TIGRA.
18. 11. ob 16. uri in 19.30 — ameriški glasbeni film BRILJANTINA.
19. 11. ob 19.30 — ameriška kriminalna NA MUHI OSTROSTRELCA.
20. 11. ob 19.30 — francoska kriminalna BUMERANG.
22. 11. ob 19.30 — francoska komedija ČLOVEK IGRACKA.
24. 11. ob 19.30 in 25. 11. ob 16. uri — ameriški western SIMON IN SARA.
25. 11. ob 19.30 — ameriška grozljivka KOMA.
26. 11. ob 19.30 — kanadski ljubzenski film UVAJANJE V LJUBE-ZEN.
29. 11. ob 16. uri in 19.30 — ameriški pustolovski film AVTO UBI-JALEC.
30. 11. ob 16. uri in 19.30 — ameriški zgodovinski film ZADNJI DNE-VI POMPEJEV.

Prosimo, preberite!

Vsako leto se ob sestavljanju »zabavne« novoletne priloge znajdemo v nemajhnih zadregah, saj je treba zbrati kar precej ustreznega gradiva, vseh pa pravijo, da nimajo idej in da ni pri nas ničesar zabavnega. Pa še slišati je sem pa tja, da si takšno pisanje »uzurpirajo« zgolj skupnica sodelavcev.

Zato prosimo letos za sodelovanje prav vse bralce. Do 5. decembra nam pošljite humoreske, anekdote, kratke šale, risane šale, skratka vse, za kar sodite, da gre v novoletno prilogo.

Honorarjev žal ne moremo obljubiti, bo pa pomembnejša zavest, da bomo letošnjo prilogo oblikovali vsi; če nam bo to uspelo...

Nogometne trim lige v občini

Letos je bilo organizirano tudi občinsko prvenstvo najboljših nogometnih ekip iz posameznih krajevnih skupnosti. Tako so se 30. septembra zbrale v Starem trgu ekipe iz KS Cerknica, KS Rakek in domačini — KS Loška dolina. V medsebojnih dvobojih je največ pokazala ekipa Starega trga in tudi zaslužno osvojila naslov občinskega prvaka v malem nogometu. Drugo mesto je osvojila ekipa Cerknice in tretje ekipa Rakek.

Tako je končano prvo občinsko TRIM nogometno prvenstvo. Izredno dobro je bilo organizirano prvenstvo v okviru krajevnih skupnosti Loška dolina.

Tudi na Rakeku je nogometni klub tekmoval solidno organiziral. Mogoče bi morali občane le malo bolj seznaniti s takim načinom tekmovanja.

Veliko manj oziroma skoraj nič pa ni bilo narejenega s strani nogometnega kluba Cerknica, ki naj bi organizacijsko vodil tekmovanja v tej krajevni skupnosti. Tekmovanja so bila slabo organizirana. V prihodnje bo moral NK Cerknica vključiti boljše sodelavce, sicer se postavlja upravičenost obstanka NK Cerknica v taki obliki, kakršna je sedaj.

Kot nepristranski opazovalci lahko ocenimo, da je za rekreacijski nogomet med krajani veliko zanimanja. V prihodnje bi morala taka oblika rekreacije prodrati tudi v ostale krajevnosti. Zveza telesnokulturnih organizacij bo to podpirala. Zavedati se moramo, da bo v prihodnje treba poseči tudi na druga športna področja s podobno organiziranimi tekmovanji.

J. Zakrajšek

Iz drugih kolektivov lesne industrije

SLOVENIJALES — trgovina je do konca letošnjega julija uvozila iz Avstrije za 5.472.000 dolarjev blaga, v Avstrijo pa ga izvozila za 1.558.726 dolarjev. Razlika v tej bilanci je več kot očitna. V prizadevanjih za povečanje izvoza se je Slovenijales — trgovina odločila pospešiti gospodarsko sodelovanje z Avstrijo. V ta namen je ustanovljeno novo podjetje INTERTRADE v Celovcu, ki naj zagotovi enotnost nastopa in povečanja prometa.

V **NOVOLESU** so razdelili letošnje kredite za individualno stanovanjsko gradnjo. Letos so imeli na voljo le 1.000.000 dinarjev. Najvišji znesek kredita je bil 35.000 dinarjev, najnižji pa 15.000 dinarjev.

TOVARNA MERIL predvideva v prihodnjem srednjeročnem obdobju povprečno letno stopnjo rasti proizvodnje po 7 odstotkov, družbenega proizvoda po 5 odstotkov, zaposlenosti po 2,4 odstotka, produktivnosti dela po 2,5 odstotka, izvoza po 5 odstotkov, uvoza 2 do 4 odstotke, osebnih dohodkov po 1,9 odstotka in akumulacije po stopnji 9,5 odstotka letno.

ELAN se je s svojim športnim orodjem (orodna telovadba, dviganje uteži, namizni tenis) na letošnjih mediteranskih igrah dobro odrezal. Funkcionarji mednarodnih športnih zvez, vodstva in trenerji ekip ter tekmovalci so se o njegovih športnih orodjih zelo ugodno izrekli.

Organi upravljanja **LESNINE** so sprejeli plan linijske propagande za leto 1979 v višini 7.002.551 dinarjev in ključ za združevanje sredstev vseh temeljnih organizacij za njeno financiranje. Združevanje sredstev za propagando v prihodnjem letu bo urejal posebni dogovor.

Naši upokojeenci

Franc Petan, rojen 19. 10. 1919, se je na Brestu zaposlil 1. 9. 1959. leta in torej letos poleg upokojitve praznuje tudi 20-letnico neprekinjenega in zvestega dela na Brestu.

Bil je eden izmed naših prvih trgovskih potnikov, zadnja leta pa je opravljal dolžnost referenta za varnost in požarno varnost. Želimo mu še mnoga zdrava leta v zasluženem pokoju!

Delovna skupnost

V spomin

TOZD ŽAGALNICA, tovarna lesnih izdelkov Stari trg sporoča žalostno novico, da nas je v devetinsedestem letu starosti za vedno zapustil naš upokojenec **Anton MULC** iz Viševka.

V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen od leta 1952 pa do leta 1955. Opravljal je dela in naloge pomočnika strojnika, od koder je odšel tudi v pokoj.

Vsi, ki smo ga poznali, ga bomo ohranili v spominu kot vestnega, marljivega ter dobrega delavca in človeka. Kolektiv

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik **Božo LEVEC**. Ureja uredniški odbor: **Franjo GAGULA**, **Vojko HARMEL**, **Božo LEVEC**, **Daniilo MLINAR**, **Leopold OBLAK**, **Janez OPEKA**, **Andrej SEGA**, **Miha SEPEC**, **Franc TRUDEN**, **Ženi ZEMLJAK** in **Viktor ŽNIDARSIČ**. Foto: **Jože SKRLJ**. Tiska **Železniška tiskarna** v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (menenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

V **SOZD UNILES** (nad 16.000 zaposlenih in 1400 starih milijard dinarjev celotnega prihodka) so oktobra z referendumom sprejeli temeljne samoupravne splošne akte, ki urejajo ključne skupne interese gospodarjenja in poslovanja.

V **LIP BLEĐ** so na osnovi posebne analize ugotovili, da je večina kazalcev o letošnjem gospodarjenju dokaj ugodna in nad povprečjem republiškega, gorenjskega in občinskega gospodarstva.

V **JELOVICI** predvidevajo — seveda v sklopu **SOZD GLG** — delitev programa z **LIP Bled**, kar je v preteklosti oviralo razvoj. Jelovica bi v prihodnje opustila celotno proizvodnjo vrat, s tem, da ji **LIP** v zameno zagotovi trajno oskrbo z žaganim lesom. Osnova dolgoročnega razvoja Jelovice pa so naslednje dejavnosti:

stavbno pohištvo, montažni objekti, razvoj lastne trgovske mreže.

V **MEBLU** si intenzivno prizadevajo, da bi uskladjili sistem nagrajevanja v celotni delovni organizaciji. Med temeljnimi organizacijami so precejšnje razlike v osebnih dohodkih, kar je predvsem posledica: še vedno uporabljajo dve osnovni metodi postavljanja norm (**REFA** in **Work Factor**), sistema vrednotenja zahtevnosti del in ocenjevanja delavčeve učinkovitosti še nista zažvela, nejasnosti so tudi z nagrajevanjem minulega dela.

V **STOLU** je s polno paro stekla gradnja tapetniškega oddelka. Zabetonirani so že temelji in postavljajo pokončnike. Zgradba, v kateri bosta tudi oddelki plastične in skladišče izdelkov, bo do konca leta predvidoma že pod streho.

Jo, kako smo neprevidni

DEJAVNOST SVETA ZA VZGOJO IN PREVENTIVO V CESTNEM PROMETU

Tudi v naši občini deluje svet za vzgojo in preventivo v cestnem prometu — kot organ skupščine občine. Že sam naziv tega organa pove o njegovi pristojnosti, opredeljena pa je tudi v zakonu o cestnem prometu. Svet je organiziran na delegatski osnovi, sestavljajo pa ga delegati krajevnih skupnosti, temeljnih organizacij, osnovnih šol in drugih. Svet deluje prek komisij kot so komisija za vzgojo v cestnem prometu, komisija za propagando, tehnična komisija in druge.

Komisija za propagando je pred kratkim opravila v sodelovanju s postajo milice v Cerknici ter z občinsko konferenco ZSMS več preventivnih akcij.

Akcija **OTROK** je želela ugotoviti, kako starši upoštevajo določila zakona o prometu, ki določajo, da smejo biti otroci do desetega leta v avtomobilu na zadnjem sedehu (novi predlog zakona to starostno dobo premika na dvanajst let!). Med akcijo, ki je trajala le dve uri, so ugotovili kar 16 primerov, ko so otroke prevažali na prednjih sedežih. Seveda so jih opozorili na nevarnost takega ravnanja, čez čas pa bodo znova preverili, ali so si starši opozorila tudi zapomnili.

Tudi akcija **VARNOSTNI PAS** je dala presenetljive ugotovitve. Miličniki in mladinci, ki so sodelovali v tej akciji, so preverili 163 voznikov osebnih avtomobilov. Presenetljivo pa je to, da je bilo privezanih le 18 voznikov in potnikov v vozilih.

Že dolgo je znano in znanstveno ugotovljeno, kako je z vidika varnosti pomembno, da so vozniki in potniki med vožnjo privezani. Težko pa je razumeti, da mnogi vozniki varnostnega pasu sploh ne znajo uporabiti. Miličniki so našli voznika iz Zagreba, ki je imel varnostni pas (ki stane — mimogrede — preko 1500 dinarjev), ta voznik, da ga sploh ni znal razvozlati in se seveda potem tudi ni znal privezati.

S spremembo zakona o temeljnih varnostih cestnega prometa bo določeno tudi obvezno privezovanje z varnostnim pasom. Seveda zato, da bi tudi tako omilili število strahotnih žrtev v cestnem prometu. Ugotovljeno je namreč, da so ob uporabi varnostnega pasu med vožnjo posledice pri prometnih nesrečah znatno lažje, saj so ugotovili, da se jih kar polovico manj poškoduje, polovico manj pa je tudi smrtno ponesrečenih.

Poleg že omenjenega so miličniki nadzorovali tudi tehnično pravilnost vozil. Pred nami je obdobje, ko bomo še kako potrebovali brezhibne gume, brisalce stekla, napravo za sušenje vetrobranskega stekla, luči ter drugo opremo in naprave.

Da vseh teh stvari nimamo urejenih, dokazuje podatek, da so miličniki med akcijo izrekli kar 36 denarnih kazni in vzeli nekaj prometnih dovoljenj.

Tudi akcija **KOLO** je bila opravljena z namenom, da bi ugotovili, ali so kolesa, ki jih uporabljajo predvsem naši šolarji, opremljena tako kot zahtevajo predpisi in varnost vožnje.

Pri osnovnih šolah so miličniki, mehaniki ter mentorji prometne vzgoje na posameznih šolah pregledali 208 koles. Popolnoma brezhibnih je bilo le 125 koles, vsa ostala pa niso imela dobrih zavor, luči in druge predpisane opreme. Torej so sedaj na potezi starši, ki bodo morali poskrbeti, da bo tudi ostalih 83 koles tako urejenih in opremljenih, da se bodo njihovi otroci v šolo in nazaj pripeljali varno in brez strahu, da se jim zaradi tehnične pomanjkljivosti kolesa otrok ne bo poškodoval v prometni nesreči.

Svet za vzgojo in preventivo v cestnem prometu načrtuje tudi druge akcije in dejavnosti kot so priprava pionirjev za vožnjo koles, zlasti pa še različne preventivne, vzgojne in druge akcije. O tem bomo še pisali.

L. Špitalar

TEKMOVANJE STRELCEV

Začela pa se bo sezona tekmovanja z zračnim orožjem, katerih večino organizira strelska družina Brest. Letos smo že pripravili tekmovanja kot so družinska in občinska Zlata puščica, občinsko sindikalno tekmovanje, družinsko in občinsko tekmovanje z zračno puško, 30-letnica vzgoje mladine za SLO.

Za občinski praznik 19. oktober smo imeli I. tekmovanje za najboljšo krajevno skupnost ter najboljše posameznike in posameznice.

Rezultati:

1. KS Cerknica I. 987 krogov
 2. KS Stari trg I. 922 krogov
 3. KS Cerknica II. 532 krogov
- Posamezno: moški:
1. Zadrnik Jadran — 175 — KS Cerknica
 2. Mahne Franc — 170 — KS Cerknica
 3. Kebe Jože — 165 — KS Cerknica